

Hallituksen esitys Eduskunnalle vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Baselissa 22 päivänä maaliskuuta 1989 allekirjoitetun vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan yleissopimuksen.

Sopimuksen tarkoituksena on saattaa vaarallisten jätteiden ja eräiden muiden ongelmalliseksi katsottavien jätteiden tuonti, vienti ja kauttakuljetus jokaisessa sopimusvaltiossa kunkin sopimusvaltion viranomaisten valvontaan. Sopimusvaltion viranomaisten tulee kieltää tällaisten jätteiden vienti ja kauttakuljetus alueensa kautta, jos määräämaa tai kauttakulkumaa ei salli alueellaan kyseisiä jätteitä. Jätteen siirto tulee kieltää myös silloin, kun siirto ei täytä sopimuksessa määrättyjä turvallisuusehtoja ja muita ehtoja tai kun kun voidaan perustellusti olettaa, ettei jäte tule käsiteltyksi tuontimaassa asianmukaisesti. Sopimuksessa tarkoitettujen jätteiden tuonti muusta kuin sopimusvaltiosta ja vienti muuhun kuin sopimusvaltioon olisi

kielletty, ellei näiden maiden välillä ole vaarallisten jätteiden siirtoja koskevaa hyväksyttävää sopimusta tai muuta järjestelyä.

Sopimus edellyttää valtioiden välistä yhteistyötä jätehuollon kaikinpuolisessa kehittämisessä sekä sisältää määräyksiä erityisesti kehitysmaiden avustamiseksi. Sopimuksessa määritellään lisäksi sellaiset vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävät siirrot, jotka on katsottava laittomaksi kuljetukseksi.

Yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenä kymmenentenä päivänä siitä, kun kaksikymmentä sopimuksen allekirjoittanutta valtiota tai valtioiden muodostamaa järjestöä on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjat sopimuksen edellyttämällä tavalla.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus yleissopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti yleissopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asia valmistelu

1.1. Nykyinen tilanne

Vaarallisia jätteitä siirretään maasta toiseen niiden keräämiseksi laajoilta alueilta tarkoitustenmukaista käsittelyä varten. Niin ikään niitä siirretään maasta toiseen hyödynnettäväksi. Lisäksi niitä siirretään käsiteltäväksi kansainvälisille alueille, muun muassa poltettavaksi erityisillä polttolaitoilla ja upotettavaksi meriin.

Vaarallisen jätteen tuottajalle on useissa maissa säädetty velvoitteita vaarallisten jätteiden turvalliseksi käsittelemiseksi ja niiden vaarattomaksi tekemiseksi. Vaarallisten jätteiden huolto on näissä maissa yleensä viranomaisten valvonnassa. Lukuisissa maissa vaarallisten jätteiden huolto on kuitenkin vielä järjestämättä ja viranomaisvalvonta on usein puutteellinen tai sitä ei ole lainkaan.

Vaarallisten jätteiden huollon valvontajärjestelmät ja teknologia eivät monessakaan maassa ole vielä kyllin tehokkaita, jotta voitaisiin aina

varmistaa kaikkien tuotannossa ja kulutuksessa syntyvien jätteiden asianmukainen käsittely ja vaarattomaksi tekeminen siellä, missä ne syntyvät. Vaarallisten jätteiden käsittely on yleensä erityistä osaamista ja laitteistoa vaativaa ja siten kallista. Vaarallisia jätteitä joudutaan keräämään laajoilta alueilta ja kuljettamaan pitkiäkin matkoja taloudellisen ja tehokkaan käsittelyn järjestämiseksi. Teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaiset keräilyalueet saattavat joidenkin jätteiden kohdalla käsittää useita maita.

Vaarallisten jätteiden huoltoa koskevien velvoitteiden ja valvonnan eroavuudet eri maiden välillä ovat johtaneet siihen että sellaisesta maasta, jossa on pitkälle kehitetty ja huolellisesti valvottu vaarallisten jätteiden huoltojärjestelmä, pyritään viemään jätteitä sellaisiin maihin, joissa vaarallisten jätteiden käsittely voi tapahtua yksinkertaisemmin ja pienemmin kustannuksin. Joissakin maissa on oltu taloudellisista syistä kiinnostuneita vaarallisten jätteiden vastaanottamisesta vaikka tarvittava teknologia jätteiden vaarattomaksi tekemiseen on puuttunut. Räikeimmissä tapauksissa on käytetty hyväksi kehitysmaiden puuttuvaa asiantuntemusta ja rahapulaa. Tällainen jätteiden kansainvälinen välitys on laajentunut joissakin tapauksissa huomattavaksi liiketoiminnaksi.

Voimassa olevissa kansainvälisissä sopimuksissa on kielletty lähinnä eräiden vaarallisten tuotteiden, kuten Kansainvälisen atomienergiajärjestön sopimuksissa ydinmateriaalin, kansainväliset siirrot muutoin kuin tarkoin säännelyissä olosuhteissa. Myös eräiden muiden vaarallisten tuotteiden, kuten öljyn, laskemista esimerkiksi meriin on pyritty estämään useilla kansainvälisillä, erityisesti Kansainvälisen merenkulkujärjestön puitteissa tehdyillä sopimuksilla. Ihmisille ja ympäristölle haitallisten kemikaalien ja muiden tuotteiden maa- ja merikuljetuksia varten on myös kansainvälisin sopimuksin esimerkiksi Euroopan talouskomission puitteissa luotu tarkkoja määräyksiä muun muassa niiden säilyttämisestä, kuljetusastioista ja merkitsemisestä eli sopimuksilla on pyritty määrittelemään itse kuljetustapa mahdollisimman turvallisiksi. Sen sijaan vaarallisia teollisuus- tai kotitalousjätteitä ja niitä koskevia kansainvälisiä kuljetuksia ei mainituissa sopimuksissa säännellä.

Vaarallisten jätteiden siirtäminen maihin, joilla ei ole edellytyksiä järjestää niiden turval-

lista käsittelyä ja vaarattomaksi tekemistä, merkitsee varteenotettavaa uhkaa asianomaisen maan asukkaiden terveydelle ja ympäristölle. Mahdollisuus välttää vaarallisten jätteiden tuottajalle kotimaassa asetetut velvoitteet viemällä jäte pois maasta voi myös heikentää niiden maiden jätehuoltojärjestelmää, joissa käsittely ja valvonta on kehittynyttä.

Euroopan markkinatalousmaiden välillä on vuoden 1983 tietojen mukaan arvioitu siirtyvän vaarallista jätettä vuosittain ainakin noin 2,2 miljoonaa tonnia. Viime vuosikymmenen loppupuoliskolla Euroopan maista on viety kasvavia määriä vaarallista jätettä kehitysmaihiin, erityisesti Afrikkaan.

1.2. Vaarallisten jätteiden huolto Suomessa

Suomessa on kiinteistön haltijalle säädetty yleinen velvollisuus huolehtia kiinteistöllä syntyvien jätteiden keräämisestä niiden saattamiseksi asianmukaiseen käsittelyyn. Ongelmajätteiden huolto on lisäksi järjestetty siten, että ongelmajätteiden tuottaja on voimassa olevan jätehuoltolain (673/78) mukaan velvollinen huolehtimaan ongelmajätteen kuljettamisesta asianmukaiseen käsittelyyn samoin kuin sen pakkaamisesta ja merkitsemisestä sekä säilyttämisestä kuljetusta varten.

Ongelmajätteiden laajamittaiseen käsittelyyn tarvitaan lääninhallituksen lupa. Ympäristöministeriö valvoo ongelmajätteiden maahantuontia, maastavientiä ja kuljetusta Suomen alueen kautta siten, että ongelmajätteiden maahantuoja, maastaviejän tai niiden kuljettamisesta Suomen alueen kautta vastaavan on tehtävä asiasta ilmoitus ympäristöministeriölle 60 päivää ennen tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta. Ympäristöviranomaisten lisäksi myös tullilaitos valvoo ongelmajätteiden tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta.

Vaarallisen jätteen vienti ja tuonti Suomessa on ollut suhteellisen vähäistä, jos sitä verrataan Suomessa syntyvän vaarallisen jätteen kokonaismäärään, joka on noin 180 000—200 000 tonnia vuodessa. Vaarallista jätettä on viety Suomesta 1980-luvun jälkipuoliskolla keskimäärin noin 20 500 tonnia vuodessa. Tästä määrästä keskimäärin noin 19 350 tonnia on ollut hyödynnettävää jätettä, lähinnä akkuro-mua ja jäteöljyä, sekä hävitettävää jätettä keskimäärin noin 1 150 tonnia. Samaan aikaan Suomeen on tuotu vaarallista jätettä keskimää-

rin noin 3 150 tonnia vuodessa. Tuonnista myös pääosa on ollut hyödynnettävää jätettä, jota on käytetty lähinnä tukipolttoaineena valtakunnallisessa ongelmajätelaitoksessa.

1.3. Yleissopimuksen valmistelu

Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus valmisteltiin Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) hallintoneuvoston päätöksen perusteella. Yleissopimus hyväksyttiin Baselissa 20—22 päivänä maaliskuuta 1989 pidetyssä kansainvälisessä konferenssissa, johon osallistui 117 valtiota ja Euroopan yhteisö.

Baselin yleissopimus valmisteltiin UNEPin hallintoneuvoston 17 päivänä kesäkuuta 1987 hyväksymien ympäristön kannalta hyväksyttävää vaarallisten jätteiden huoltoa koskevien yleisohjeiden ja periaatteiden pohjalta. Valmistelu perustui laajalti myös Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) vuonna 1984 hyväksymään päätökseen ja suositukseen vaarallisten jätteiden maasta toiseen tapahtuvien siirtojen valvonnasta sekä vuonna 1986 hyväksymään päätökseen ja suositukseen vaarallisten jätteiden viennistä OECD:n alueelta.

Euroopan yhteisössä on vuonna 1984 hyväksytty direktiivi vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen valvonnasta. Direktiivin periaatteet on niin ikään otettu huomioon yleissopimuksen valmistelussa.

1.4. Asian valmistelu Suomessa

Suomi osallistui muiden pohjoismaiden kanssa aktiivisesti yleissopimuksen valmisteluun ja Baselissa pidettyyn kansainväliseen konferenssiin. Ympäristöministeriön ja ulkoasiainministeriön lisäksi valmisteluvaiheessa kuultiin useita eri viranomaisia ja Teollisuuden Keskusliittoa. Viranomaisista olivat valmistelussa mukana kauppa- ja teollisuusministeriö, liikenneministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, tullihallitus, vesi- ja ympäristöhallitus sekä säteilyturvakeskus. Hallituksen esitys yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä ja ulkoasiainministeriössä.

Ympäristöministeriössä on valmisteilla halli-

tuksen esitys laiksi jätehuoltolain muuttamisesta, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle vielä tällä istuntokaudella.

2. Yleissopimuksen merkitys

Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevalla yleissopimuksella pyritään pitkällä aikavälillä vähentämään vaarallisten jätteiden syntymistä tuotteita ja tuotantoteknologiaa kehittämällä. Sopimuspuolten tulee pyrkiä tukemaan uuden teknologian vientiä taloudellisen tuen avulla sellaisiin maihin, joilla on niukat edellytykset oman teknologiansa kehittämiseen. Tuotannossa ja kulutuksessa syntyvät jätteet tulisi tehdä vaarattomaksi ja käsitellä taikka käyttää raaka-aineena ensisijaisesti siinä maassa, jossa ne ovat syntyneet. Vaarallisten jätteiden tuonti, vienti ja kauttakuljetus olisi hyväksyttävää sellaisiin maihin, joilla on edellytykset jätteiden asianmukaiseen käsittelyyn.

Vaarallisten jätteiden kansainvälisten siirtojen saattaminen jatkuvaan ja tehokkaaseen valvontaan perustuu yleissopimuksessa omaksettuihin ajatukseen siitä, että jätteen kuljetusta maasta toiseen lopullista käsittelyä varten pystytään seuraamaan joka vaiheessa. Jätteen tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen vaaditaan aina asianomaisen sopimuspuolen kirjallinen suostumus. Sopimuspuolet vastaavat siitä, että niiden lainkäyttövallan puitteissa toimivat jätehuolto- tai kuljetusyritykset toimittavat niille tarpeelliset tiedot niin, että jätteen siirto voidaan todeta sopimuksen mukaiseksi. Jätteiden siirtoa koskevan lupa- tai ilmoitusmenettelyn lisäksi tehostetaan valvontaa myös sopimusvaltion oikeudella ja eräissä tapauksissa velvollisuudella kieltää jätteen tuonti, vienti tai kauttakuljetus. Samaan tapaan kuin YK:n eräissä muissa ympäristösopimuksissa sopimusvaltio ei saa sallia jätteen maahantuontia yleissopimukseen liittymättömistä maista tai maastavientiä niihin, ellei näiden maiden kanssa ole asiasta erikseen sovittu yleissopimuksen periaatteiden mukaisesti.

Laaja vaarallisten jätteiden maasta toiseen tapahtuvien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva sopimus luo perustaa vaarallisen jätteen huollolle ja sen valvonnalle sekä edellytyksiä olemassa olevien valvontajärjestelmien kehittämiseksi. Yleissopimuksen mukainen järjestely on välttämätön pyrittäessä estämään jä-

teongelmien ratkaiseminen siten, että jätteet viedään tuottajamaan viranomaisten valvonnasta mahdollisesti sellaiseen maahan, jossa jätteiden käsittelyä ei pystytä riittävästi valvomaan. Ilman riittävän kattavaa valtioiden välistä valvontajärjestelmää ei vaarallisia jätteitä saada tyydyttävällä tavalla käsiteltyä ja tehtyä vaarattomiksi. Niiden aiheuttamat haitat ja riskit kasvavat merkittävästi pyrittäessä siirtämään niitä suurina määrinä viranomaisvalvonnan ulkopuolelle.

Vaarallisten jätteiden huolto on Suomessa yleisesti ottaen järjestetty tehokkaasti eikä tällaisten jätteiden tuontiin, vientiin ja kauttakuljetukseen ole toistaiseksi liittynyt ratkaisemattomia kysymyksiä. Yleissopimuksen edellyttämä viranomaisvalvonta on Suomessa nykyisinkin jätehuoltolaissa otettu huomioon. Yleissopimuksen myötä paranevat myös viranomaisten mahdollisuudet valvoa Suomessa jätteiden kansainvälisiä siirtoja. Yleissopimuksen liitteissä olevat jätteiden yksityiskohtaiset määritelmät ja mahdollisuus kehittää niitä sopimuksesta saatujen kokemusten myötä ovat Suomen jätehuollon ja sitä koskevat lainsäädännön tulevan kehittämisen kannalta merkityksellisiä. Hyödyllisenä on myös pidettävä sopimuksen

tarjoamia puitteita kehittää vaarallisia jätteitä koskevia vertailukelpoisia tilastoja ja tiedonvaihtoa sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten kesken.

Sopimus kieltää Suomea sallimasta vaarallisten jätteiden maastavientiä ja maahantuontia muiden maiden kuin yleissopimukseen liittyneiden maiden kanssa. Suomella ei toistaiseksi ole yleissopimuksen 11 artiklan tarkoittamia muita vastaavia sopimusjärjestelyjä. Suomen kannalta tärkeiden maiden odotetaan liittyvän yleissopimukseen.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Yleissopimuksen hyväksymisellä ei ole välitömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Yleissopimuksen täytäntöönpanoa varten asetetaan sopimuksen voimaantultua pysyvä kansainvälinen sihteeristö. Lisäksi sopimuspuolet kokoontuvat säännöllisin aikavälein yleiskokoukseen ja tarvittaessa ylimääräiseen kokoukseen. Näistä aiheutuneista kustannuksista vastannevat sopimusosapuolet.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimuksen sisältö

1 artiklan mukaan yleissopimus koskee vaarallisten ja eräiden muiden jätteiden siirtämistä maasta toiseen. Vaaralliset jätteet määritellään liitteessä I laatunsa ja koostumuksensa perusteella, jolloin niillä on on myös oltava liitteessä III mainitut ominaisuudet. Sopimuksessa tarkoitettuja vaarallisia jätteitä ovat myös jätteet, jotka eivät sisälly liitteiden I ja III määritelmiin, mutta jotka ovat sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaan vaarallisia jätteitä. Muita sopimuksen tarkoittamia jätteitä ovat liitteessä II määritellyt jätteet. Näitä ovat yhdyskuntajätteet ja niiden polttamisesta syntyvät jätteet. Yleissopimus ei koske radioaktiivisia jätteitä, jotka ovat muun kansainvälisen valvonnan piirissä, eikä myöskään aluksissa syn-

tyvää jätettä, joita koskee muu kansainvälinen sopimus.

Sopimuksen 1 artiklan sekä I ja III liitteen mukainen vaarallisten jätteiden luokitus on yksityiskohtaisempi kuin jätehuollon 4 §:n ongelmajätteen yleismääritelmä ja voimassaoleva luokitus (SisMp 576/79), jonka mukaisiin jätteisiin sovelletaan jätehuoltolain 23 f §:n mukaista ongelmajätteen tuonti-, vienti- ja kauttakuljetusta koskevaa ilmoitusmenettelyä. Sopimuksen II liitteessä tarkoitettavat muut jätteet eivät kuulu ongelmajätteitä koskevan ilmoitusmenettelyn piiriin. Erikseen annettavassa hallituksen esityksessä laiksi jätehuoltolain muuttamisesta ehdotetaan käyttöön otettavaksi uusi jätteiden lajimääritelmä, kansainvälisesti valvottavat jätteet, joihin ilmoitusmenettelyä sovellettaisiin. Lainmuutoksen tultua voimaan

ilmoitusmenettelyyn piiriin kuuluvat jätteet määriteltäisiin ympäristöministeriön päätöksellä tarkemmin muun muassa yleissopimuksen jäteluokittelu huomioon ottaen.

Kemikaalilaissa (744/89) säädetty Suomessa kielletyn tai voimakkaasti rajoitetun kemikaalin vientiä koskeva ilmoitusvelvollisuus ei ulotu niihin kemikaaleihin, joista tehdään jätahuoltolain mukainen vienti-ilmoitus.

2 artiklassa on määritelty yleissopimuksessa käytetyt tärkeimmät käsitteet.

3 artikla koskee vaarallisten jätteiden kansallisia määritelmiä. Sopimuspuolen on ilmoitettava vaarallisten jätteiden yleissopimuksen soveltamisalaa laajentavat kansalliset määritelmät ja niiden muutokset yleissopimuksen sihteeristön kautta muille sopimuspuolille. Kunkin sopimuspuolen on huolehdittava siitä, että kansalliset määritelmät ovat sopimuspuolen viejien tiedossa.

4 artiklassa määritellään sopimuspuolten yleiset velvoitteet. Sopimuspuolten on kiellettävä vaarallisten jätteiden ja muiden sopimuksessa tarkoitettujen jätteiden vienti sellaiseen sopimuspuolena olevaan maahan, joka on kieltänyt jätteiden tuonnin ja ilmoittanut siitä sopimuksessa mainitulla tavalla. Sopimuspuolet sallivat viennin vain, milloin tuontimaa on kirjallisesti suostunut määrittelyyn jätteen tuontiin. Sopimuspuolet sallivat jätteiden viennin vain toiseen sopimuspuolena olevaan maahan ja tuonnin vain toisesta sopimuspuolena olevasta maasta. Sopimuksessa tarkoitettujen jätteiden siirtäminen 60°:n eteläisen leveysasteen eteläpuolelle on kokonaan kielletty.

Sopimuspuolet sitoutuvat ryhtymään toimenpiteisiin, jotka vähentävät sopimuksessa tarkoitettujen jätteiden tuotantoa ja maan rajan ylittäviä siirtoja sekä ottavat huomioon ympäristönsuojelulliset näkökohdat jätetuollossa ja jätteiden siirroissa. Asianomaisella henkilöllä on aina oltava lupa tai suostumus sopimuksessa tarkoitettujen jätteiden käsittelemiseen ja kuljettamiseen. Jätteet on myös pakettava, merkittävä ja kuljetettava yleisesti hyväksytyjen kansainvälisten sääntöjen mukaisesti. Sopimuspuolten on kiellettävä jätteiden kuljetus, jos on syytä epäillä, ettei niitä huolleta ympäristöä suojelevasti.

Yleissopimuksen määräykset eivät estä sopimuspuolta asettamasta terveyden tai ympäristön suojelemiseksi tiukempia lisämääräyksiä,

jotka kuitenkin eivät saa olla ristiriidassa yleissopimuksen tai kansainvälisen oikeuden määräysten kanssa.

4 artiklan sopimusvaltioihin kohdistuvia yleisiä velvoitteita täydentävät sopimuksen V A ja V B liitteet, joissa täsmennetään mitä tietoja jätteen aiotusta siirtämisestä muille asianomaisille sopimuspuolille tehtävissä ilmoituksissa ja jätteen mukana seuraavassa siirtoasiakirjassa tulisi antaa. Artikla sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, muun muassa jätteen tuonnin tai viennin kiellon muista kuin yleissopimukseen liittyneistä maista, ellei tällaisen maan kanssa ole yleissopimuksen periaatteita noudatettavaa vastaavaa järjestelyä. Artiklan määräykset ovat Suomessa toimeenpantavissa nykyisen jätetuoltolain ja sen edellä esitetyn muutosehdotuksen kautta.

5 artiklan mukaisesti sopimusvaltiot ilmoittavat sihteeristölle toimivaltaiset viranomaisensa ja yhteisyksikön. Jätetuoltolain muutosesityksessä ehdotetaan kansainvälisesti valvottavien jätteiden valvonta- ja ratkaisutehtävät annettavaksi vesi- ja ympäristöhallitukselle. Tarkoituksena on, että Suomen 5 artiklan mukainen toimivaltainen viranomainen ja yhteisyksikkö olisi vesi- ja ympäristöhallitus.

Lääninhallituksen ja kunnan tehtäviin kuuluisi osana yleistä jätetuoltoa valvontaa seurata jätteiden siirtoja jätteen tuottajalta jätteen käsittelijälle. Tehtäviin ei kuitenkaan kuuluisi rajalla tapahtuva valvonta.

6 artiklassa määrätään vientimaan tai tuottajan tai viejän ilmoitusvelvollisuudesta koskien suunniteltuja jätteiden maan rajan ylittäviä siirtoja. Jätteiden siirto maasta toiseen voidaan aloittaa vasta kun tuontiin on saatu tuontimaan kirjallinen suostumus ja kun tuontimaa on vahvistanut, että jätteet voidaan huoltaa ympäristöä suojelevasti. Silloin kun siirto maasta toiseen tapahtuu jonkun sopimuspuolen kautta, edellytyksenä on lisäksi kauttakulkumaan hyväksyminen. Sopimuspuoli voi kuitenkin päättää, ettei se vaadi etukäteen suostumusta yleissopimuksessa tarkoitettujen jätteiden kauttakuljetukseen. Artikla sisältää myös määräykset ilmoitusmenettelystä viejän ja vientivaltion, tuojan tai käsittelijän ja tuontivaltion tai sopimuspuolena olevan kauttakulkumaan osalta, kun maan rajan ylittävät jätteet määritellään laissa tai muuten katsotaan vaarallisiksi jätteiksi vain joko vientimaassa, tuontimaassa tai kauttakulkumaassa. Vientimaa voi sallia jätteiden tuottajan tai viejän käyttää eräin

edellytyksin yleistä ilmoitusta, kun kuljetetaan toistuvasti jätteitä, joilla on sama fysikaalinen ja kemiallinen koostumus.

Yleissopimuksessa tarkoitettujen jätteiden siirrosta vastaavan henkilön on allekirjoitettava siirtoasiakirja jätteitä luovutettaessa tai vastaanotettaessa. Käsittelijän on ilmoitettava viejälle ja tuontimaan toimivaltaiselle viranomaiselle jätteiden vastaanottamisesta ja lopullisesta käsittelystä. Vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävää siirtoa varten voi tuonti- tai kauttakulkumaa vaatia lähinnä viejältä, tuojalta tai kuljetuksen suorittajalta vakuutuksen, takuun tai muun vakuuden vahinkojen varalta.

Vaikka 6 artiklan käytännön sisältö siirretäessä vaarallisia jätteitä maasta toiseen riippuu sopimusmaiden artiklan sallimissa puitteissa omaksumasta käytännöstä, on sopimusvaltioiden voitava varmistaa, että lainkäyttövaltansa alaisuudessa toimivat yksityiset yritykset noudattavat siirroille viranomaisten toimesta määrättyjä ehtoja. Jätehuoltolain muuttamista koskevassa esityksessä ehdotetaan, että vesi- ja ympäristöhallitus voisi määrätä tapauskohtaisesti ehtoja jätteen tuonnille, viennille ja kauttakuljetukselle sen varmistamiseksi, että kansainvälinen kuljetus on järjestetty tavalla, joka on sopusoinnussa sekä Suomen omien että asianomaisten sopimuspuolten viranomaisten vaatimusten kanssa. Vesi- ja ympäristöhallitus voisi jätehuoltolain muutosehdotuksen mukaisesti kieltää kuljetuksen, jos asetettuja vaatimuksia ei täydetä.

7 artiklan mukaan 6 artiklan 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan vastaavasti, kun yleissopimuksessa tarkoitettuja jätteitä siirretään maasta toiseen muun kuin sopimuspuolen kautta. Sopimukseen liittymättömän maan suostumus kauttakuljetukseen on siis aina pyrittävä saamaan, ja kuljetus on sopimuksen hengen mukaisesti estettävä, mikäli liittymätön kauttakulkumaa sitä vaatii.

8 artiklassa määrätään, että milloin vaarallista jätettä tai muuta sopimuksessa tarkoitettua jätettä ei saada toimitetuksi määrämaahan, vientimaa on velvollinen varmistamaan jätteen toimittamisen takaisin vientimaahan, jos jätettä ei voida muutoin käsitellä hyväksyttävällä tavalla. Tällaisessa tapauksessa mikään kauttakulkumaana oleva sopimuspuoli ei saa estää jätteen palauttamista.

Artiklan palauttamisperiaate on omaksuttu jätehuoltolain 15 §:n 2 momentissa, jonka mu-

kaan ongelmajätteen kuljetuksen suorittajan on huolehdittava muun muassa maasta viedyn ongelmajätteen palauttamisesta mikäli sitä ei saada toimitetuksi käsittelypaikkaan. Artiklan mukaisesti tällaisesta tapauksesta huolehtimista ei jätetä yksinomaan vientimaan lainsäädännöstä riippuvaiseksi, vaan se saattaa edellyttää asiasta sopimista sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken. Lainkohta ehdotetaan jätehuoltolain muutosesityksessä poistettavaksi laista ja samalla ehdotetaan yksityiskohtaisempien määräysten antamista asetuksella.

9 artiklan mukaan yleissopimuksessa tarkoitettujen jätteen siirto, josta ei ole ilmoitettu, johon ei ole saatu asianomaisten valtioiden suostumusta tai suostumus on saatu vilpillisesti, joka ei vastaa tehtyä ilmoitusta taikka joka johtaa jätteen käsittelyyn tavalla, jota ei voida hyväksyä, on laitonta kuljetusta. Jos maan rajan ylittävä siirto katsotaan viejän tai tuottajan menettelystä johtuen laittomaksi kuljetukseksi, on vientimaan varmistettava, että kyseiset jätteet otetaan takaisin vientimaahan tai käsitellään muuten yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Vastaavasti tuontimaan on varmistettava, että kyseiset jätteet otetaan takaisin vientimaahan tai käsitellään yleissopimuksen määräysten mukaisesti, jos siirto on laitonta kuljetusta tuojan tai käsittelijän menettelystä johtuen. Jos vastuuta ei voida osoittaa, sopimuspuolet varmistavat yhteistoimin, että jätteet käsitellään ympäristöä suojelevasti. Sopimusvaltiot sitoutuvat rankaisemaan laittomat kuljetukset.

Jätehuoltolain muuttamista koskevassa esityksessä ehdotetaan jätehuoltorikoksia koskevien rangaistusmääräysten laajentamista kattamaan jätehuoltolain tai tämän yleissopimuksen vastainen maahantuonti, maastavienti tai kauttakuljetus.

10 artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat yhteistyöhön jätehuollon kehittämiseksi jokaisessa sopimusvaltiossa. Yhteistyöhön kuuluu tietojenvaihto, terveydelle ja ympäristölle vaarallisten aineiden vaikutusten seuranta, vähäjäteteknologian kehittäminen ja vaarallisten jätteiden tuotannon vähentäminen, teknologian ja huoltojärjestelmien siirto, teknisen valmiuden sekä teknisten ohjeiden ja menettelytapojen kehittäminen. Sopimuspuolten on avustettava kehitysmaita artiklan tavoitteiden toteuttamisessa.

11 artiklan mukaan sopimuspuolet voivat

tehdä muiden sopimuspuolten tai yleissopimuksen kuulumattomien valtioiden kanssa kahden- tai monenvälisiä taikka alueellisia sopimuksia taikka muita järjestelyjä vaarallisten jätteiden siirroista maasta toiseen edellyttäen, että ne eivät ole ristiriidassa yleissopimuksen määräysten kanssa ja että ne takaavat vähintään yhtä hyvän vaarallisten jätteiden huollon kuin yleissopimus. Kahden- tai monenvälisistä taikka alueellisista sopimuksista ja muista järjestelyistä ilmoitetaan sihteeristölle. Yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta mainittujen sopimusten ja järjestelyjen mukaisiin maan rajan ylittäviin siirtoihin, jos sopimukset eivät ole ristiriidassa yleissopimuksen edellyttämän ympäristöä suojelevan huollon periaatteen kanssa.

12 artiklan mukaan sopimuspuolten tulisi pyrkiä erillisessä pöytäkirjassa hyväksymään määräykset ja menettelytavat yleissopimuksessa tarkoitettujen jätteiden maan rajan ylittävistä siirroista aiheutuvia vahinkoja koskevan vastuun ja korvauksen määrittämiseksi. Vastuuta koskevan lisäpöytäkirjan laatimista koskevat neuvottelut yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden välillä on aloitettu heinäkuussa 1990.

13 artikla sisältää määräykset tiedottamisesta. Sopimuspuolet sitoutuvat saattamaan toisten sopimusvaltioiden tietoon jätteiden siirtojen ja käsittelyn yhteydessä tapahtuneet onnettomuudet, joiden terveyttä ja ympäristöä vaarantavat vaikutukset voivat ulottua toiseen maahan. Sopimusvaltiot välittävät toisilleen myös muut artiklassa määrätyt ilmoitukset ja päätöksensä sekä muut tiedotukset sihteeristön kautta. Lisäksi sopimusvaltiot toimittavat vuosittain sopimusvaltioiden konferenssille yleissopimuksessa tarkoitettujen jätteiden maan rajan ylittäviä siirtoja koskevan selvityksen.

14 artiklan mukaan sopimusvaltiot sopivat alueellisten keskusten perustamisesta vaarallisten jätteiden huoltoa ja tuotannon rajoittamista koskevaa kouluttamista ja teknologian siirtoa varten. Sopimuspuolet päättävät myös vapaaehtoisten rahastointijärjestelmien perustamisesta. Lisäksi sopimusvaltiot harkitsevat rahaston perustamista avun antamiseksi vaarallisten jätteiden maan rajan yli tapahtuvissa siirroissa tai jätteiden käsittelyssä tapahtuneissa onnettomuustapauksissa.

15 artiklassa määrätään sopimusvaltioiden konferenssin perustamisesta. Konferenssi koostuu säännöllisin väliajoin ja pitää tarvittaessa myös ylimääräisiä kokouksia. Ensimmäinen konferenssi kutsutaan koolle vuoden

kuluessa yleissopimuksen voimaantulosta. Konferenssi laatii itselleen menettelytapasäännöt sekä rahoitussäännöt, joilla määrätään erityisesti sopimuspuolten osallistumisesta yleissopimuksen rahoittamiseen.

Konferenssi arvioi ja tarkkailee jatkuvasti yleissopimuksen toteuttamisen tehokkuutta. Lisäksi se edistää toimintaperiaatteiden ja toimenpiteiden yhdenmukaistamista vaarallisten jätteiden terveys- ja ympäristöhaittojen rajoittamiseksi. Konferenssi voi myös hyväksyä tarpeen mukaan pöytäkirjoja ja muutoksia yleissopimukseen ja sen liitteisiin sekä ryhtyä tarpeellisiin lisätoimenpiteisiin yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Konferenssi voi perustaa alaisuuteensa tarpeelliseksi katsomiaan toimielimiä.

Konferenssi voi myös tarpeen mukaan harmita yleissopimuksessa tarkoitettujen jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen kieltämistä kokonaan tai osittain.

16 artiklassa määrätään sihteeristön perustamisesta. Sihteeristön tehtävistä huolehtii väliaikaisesti Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) sihteeristö. Sopimuspuolten konferenssi valitsee ensimmäisessä kokouksessaan sihteeristön hallitusten välisten olemassa olevien järjestöjen joukosta.

17 artiklan mukaan yleissopimusta voidaan muuttaa sopimusvaltioiden konferenssin päätöksellä ja yleissopimukseen liittyviä pöytäkirjoja asianomaisten pöytäkirjan sopimuspuolten kokouksessa. Sopimuspuolet voivat ehdottaa muutoksia yleissopimukseen ja pöytäkirjoihin. Sopimuspuolet pyrkivät yksimieliseen päätökseen, mutta muutokset voidaan hyväksyä kolmen neljäsosan enemmistöllä läsnäolleiden ja äänestäneiden sopimusvaltioiden äänistä. Menettelyä sovelletaan myös pöytäkirjojen muutoksiin, paitsi että niiden muutoksiin riittää kahden kolmasosan enemmistö. Sopimuspuolten on ratifioitava, hyväksyttävä tai virallisesti vahvistettava kaikki muutokset.

18 artiklan mukaan yleissopimuksen ja pöytäkirjojen liitteet muodostavat erottamattoman osan yleissopimusta tai asianomaista pöytäkirjaa. Liitteet voivat koskea vain tieteellisiä, teknisiä ja hallinnollisia asioita. Liitteiden esittämisen ja hyväksymisen osalta sovelletaan 17 artiklan mukaista menettelyä. Hyväksytyt liitteet tulevat automaattisesti voimaan yleissopimuksen tai pöytäkirjan sopimuspuolen osalta, ellei sopimuspuoli ilmoita vastustavansa sitä. Liittei-

den muutosten osalta noudatetaan samaa menettelyä.

19 artiklan mukaan sopimuspuoli voi tehdä sihteeristölle ilmoituksen tämän yleissopimuksen velvoitteiden rikkomisesta. Ilmoitus annetaan myös samalla suoraan sille sopimuspuolelle, jota väite koskee. Sihteeristön olisi toimitettava kaikki asiaan kuuluvat tiedot sopimuspuolille.

20 artikla sisältää määräykset riitojen ratkaisemista koskevasta menettelystä. Yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen tutkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvottelemalla. Jos osapuolet eivät pääse neuvotteluratkaisuun, riita alistetaan asianomaisten suostumuksella Kansainvälisen tuomioistuimen tai yleissopimuksen mukaisen välitystuomioistuimen ratkaistavaksi välimiesmenettelyä koskevassa VI liitteessä määrättyllä tavalla. Sopimuspuoli voi antaa selityksen, jossa se tunnustaa vastavuoroisuuden perusteella Kansainvälisen tuomioistuimen tuomiovallan tai VI liitteen mukaisen välimiesmenettelyn ilman eri sopimusta. Suomi on vuonna 1958 hyväksynyt Kansainvälisen tuomioistuimen yleistuomiovallan varauksella sekä hyväksynyt usean kansainvälisen sopimuksen puitteissa valtioiden välisen välimiesmenettelyn. Suomen on tarkoitus antaa 20 artiklan mukainen selitys yleissopimuksen hyväksymisen yhteydessä.

21—23 artiklan mukaan yleissopimuksen alkekirjoittajavaltion on ratifioitava, hyväksyttävä tai virallisesti vahvistettava yleissopimus. Yleissopimus on avoinna myös liittymistä varten.

24 artikla sisältää määräykset äänioikeudesta. Jokaisella sopimuspuolella on yksi ääni. Poliittiset ja taloudelliset yhdentymisjärjestöt voivat erikseen määritellyn toimivaltansa puitteissa käyttää niin monta ääntä kuin niiden jäsenvaltioista on yleissopimuksen tai sen pöytäkirjan sopimuspuolena. Järjestöt eivät saa käyttää äänioikeuttaan, jos niiden jäsenvaltiot käyttävät omaa äänioikeuttaan.

25 artiklan mukaan yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä, kun kahdeskymmenes 22 artiklan mukainen asiakirja on talletettu. Myöhemmin liittyvien sopimuspuolten osalta yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä liittymiskirjan tallettamisesta.

26 artiklan mukaan yleissopimukseen ei voi tehdä varauksia eikä poikkeuksia. Sopimuspuoli voi kuitenkin allekirjoittamisen, 22 artiklan

mukaisen asiakirjan tallettamisen tai liittymisen yhteydessä antaa selityksen tai lausunnon, jolla ei ole varauksia eikä poikkeuksia luonnolle.

27 artiklan mukaan sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa yleissopimuksen, kun on kulunut kolme vuotta sen voimaantulosta asianomaisen sopimusvaltion osalta. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen.

2. Yhteys muihin esityksiin

Jätehuoltolain ongelmajätteitä koskevat säännökset eivät nykyisellään kata kaikkia yleissopimuksessa tarkoitettuja jätteitä. Jätehuoltolain mukaista ongelmajätteen määrittelyä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista muuttaa, vaan lakiin otettaisiin uusi valvottavien jätteiden luokka, kansainvälisesti valvottavat jätteet. Suomen olisi yleissopimukseen liittyessään pystyttävä valvomaan yleissopimuksen mukaisten jätteiden tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta tarkemmin kuin nykyinen jätehuoltolaki edellyttää. Jätehuoltolain muutoksen tarkoituksena on saattaa voimaan joustava ilmoitusmenettely, jolloin ilmoitusvelvollisuuden sisältö voisi vaihdella tarpeen mukaan ja toimenpiteelle voitaisiin asettaa tarvittavia ehtoja. Jätehuoltolakia on myös tarkoitus täydentää yleissopimuksen edellyttämällä rangaistus-säännöksellä, jonka mukaan kansainvälisesti valvottavan jätteen luvaton taikka muutoin jätehuoltolain vastainen maahantuonti, maastavienti ja kauttakuljetus on rangaistavaa.

3. Voimaantulo

Yleissopimuksen osapuolena on nyt noin kymmenen valtiota, ja sen odotetaan tulevan kansainvälisesti voimaan vuoden 1992 alussa. Tarkoituksena on, että Suomi hyväksyisi yleissopimuksen vielä tämän vuoden puolella ennen sen kansainvälistä voimaantuloa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti yleissopimuksen kanssa asetuksella säädettävänä ajankohtana.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Yleissopimuksen määräykset kohdistuvat ensisijaisesti sopimusvaltion viranomaisiin, ja useat yleissopimuksen artiklat sisältävätkin

juuri viranomaisille tarkoitettuja velvoitteita. Määräykset koskevat muun muassa tuonnin, viennin ja kauttakuljetuksen hyväksymistä (4 artikla), toimenpiteistä ilmoittamista (6 artikla), jätteen palauttamista eräissä tapauksissa (8 artikla) ja laittoman kuljetuksen rankaisemista (9 artikla). Yleisopimuksen soveltamisalan piiriin kuuluvien jätteiden luokitusta koskeva 1 artikla sekä I ja III liitteet, tuonnin, viennin ja kauttakuljetuksen sääntelyä koskeva 4 ja 6 artikla, jätteen palauttamisvelvoitetta eräissä tapauksissa koskeva 8 artikla sekä luvattoman kuljetuksen rangaistavaksi säätämistä koskeva 9 artikla sisältävät voimassa olevaa jätehuoltolakia yksityiskohtaisempia sekä viranomaisten että yksityisten oikeussubjektien toimintaa koskevia määräyksiä, ja vaativat näin ollen eduskunnan suostumusta. Tällaisista velvoitteista säädetään Suomessa yleensä lailla. Kun yleisopimus siten sisältää lainsäädännön alaan

kuuluvia määräyksiä, on eduskunnan hyväksyminen tältä osin tarpeellinen.

Koska yleissopimus sisältää Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluvia määräyksiä, tarkoituksena on pyytää Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus lakiehdotukselle.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Baselissa 22 päivänä maaliskuuta 1989 tehdyn vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Baselissa 22 päivänä maaliskuuta 1989 tehdyn vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan yleissopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ulkoasiainministeri *Paavo Väyrynen*

(Suomennos)

**VAARALLISTEN JÄTTEIDEN MAAN
RAJAN YLITTÄVIEN SIIRTOJEN JA
KÄSITTELYN VALVONTAA KOSKEVA
BASELIN YLEISSOPIMUS**

JOHDANTO

Tämän yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka ovat tietoisia vaarallisten jätteiden, muiden jätteiden sekä näiden maan rajan ylittävien siirtojen muodostamasta terveys- ja ympäristövaarasta,

ottavat huomioon vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden kasvaneen määrän ja moninaisuuden sekä tällaisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen muodostaman kasvavan terveys- ja ympäristövaaran,

ottavat huomioon myös sen, että tehokkain tapa suojella terveyttä ja ympäristöä jätteiden aiheuttamilta vaaroilta on jätetuotannon vähentäminen mahdollisimman pieneksi sekä määrällisesti että vaarallisuuden kannalta,

ovat vakuuttuneita siitä, että valtioiden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistukseen, että vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden huolto, mukaan luettuna jätteiden maan rajan ylittävät siirrot ja käsittely, tapahtuu terveyden- ja ympäristönsuojelun edellyttämällä tavalla lopullisesta käsittelypaikasta riippumatta,

toteavat, että valtioiden on varmistettava, että tuottaja huolehtii vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden kuljettamisesta ja käsittelyyn liittyvistä velvollisuuksistaan ympäristönsuojelun edellyttämällä tavalla lopullisesta käsittelypaikasta riippumatta,

tunnustavat täysin kunkin valtion täysivaltaisen oikeuden kieltää ulkomaisten vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maahantuonti ja käsittely alueellaan,

tunnustavat myös kasvavan halun kieltää vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävät siirrot ja käsittelyn muissa valtioissa, erityisesti kehitysmaissa,

ovat vakuuttuneita siitä, että vaaralliset jätteet ja muut jätteet on käsiteltävä siinä valtiossa, jossa ne on tuotettu, sikäli kuin tämä

**BASEL CONVENTION ON THE
CONTROL OF TRANSBOUNDARY
MOVEMENTS OF HAZARDOUS
WASTES AND THEIR DISPOSAL**

PREAMBLE

The Parties to this Convention,

Aware of the risk of damage to human health and the environment caused by hazardous wastes and other wastes and the transboundary movement thereof,

Mindful of the growing threat to human health and the environment posed by the increased generation and complexity, and transboundary movement of hazardous wastes and other wastes,

Mindful also that the most effective way of protecting human health and the environment from the dangers posed by such wastes is the reduction of their generation to a minimum in terms of quantity and/or hazard potential,

Convinced that States should take necessary measures to ensure that the management of hazardous wastes and other wastes including their transboundary movement and disposal is consistent with the protection of human health and the environment whatever the place of their disposal,

Noting that States should ensure that the generator should carry out duties with regard to the transport and disposal of hazardous wastes and other wastes in a manner that is consistent with the protection of the environment, whatever the place of disposal,

Fully recognizing that any State has the sovereign right to ban the entry or disposal of foreign hazardous wastes and other wastes in its territory,

Recognizing also the increasing desire for the prohibition of transboundary movements of hazardous wastes and their disposal in other States, especially developing countries,

Convinced that hazardous wastes and other wastes should, as far as is compatible with environmentally sound and efficient manage-

tapahtuu ympäristöä suojelevalla ja tehokkaalla tavalla,

tiedostavat myös, että sellaisten jätteiden siirron tuottajavaltioista toiseen valtioon tulee olla sallittua vain, kun se tapahtuu vaarantamatta ihmisten terveyttä ja ympäristöä sekä on sopusoinnussa tämän yleissopimuksen määräysten kanssa,

katsovat, että vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen tehostettu valvonta kannustaisi ympäristöä suojelemaan jätehuoltoon ja jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen vähentämiseen,

ovat vakuuttuneita siitä, että valtioiden on ryhdyttävä toimenpiteisiin vaihtaakseen tietoja vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maastaan tai maahansa tapahtuvista siirroista sekä valvoakseen niitä,

toteavat, että lukuisat kansainväliset ja alueelliset sopimukset käsittelevät kysymystä ympäristön suojelemisesta vaarallisten aineiden kuljetusten yhteydessä,

ottavat huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristökongressin julistuksen (Tukholma 1972), Vaarallisten jätteiden ympäristöä suojelevaa jätehuoltoa koskevat Kairon ohjeet ja periaatteet, jotka Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) hallintoneuvosto hyväksyi päätöksellä 14/30 17 päivänä kesäkuuta 1987, Yhdistyneiden Kansakuntien vaarallisten aineiden kuljettamista käsittelevän asiantuntijakomitean suosituksen (laadittu vuonna 1957, tarkistetaan joka toinen vuosi), Yhdistyneiden Kansakuntien puitteissa hyväksytyt muut asiaan liittyvät suositukset, julistukset, sopimukset ja säännöt sekä muiden kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen työn ja tutkimukset,

ovat tietoisia Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 37. istunnossaan (1982) hyväksymän Maailman luonnon peruskirjan hengestä, periaatteista, tavoitteista ja tehtävistä ympäristön suojelua ja luonnonvarojen säilyttämistä koskevana eettisenä säännöstönä,

vahvistavat valtioiden vastaavan kansainvälisten terveyden ja ympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevien velvollisuuksiensa täyttämistä ja joutuvan vastuuseen kansainvälisen oikeuden mukaisesti,

ment, be disposed of in the State where they were generated,

Aware also that transboundary movements of such wastes from the State of their generation to any other State should be permitted only when conducted under conditions which do not endanger human health and the environment, and under conditions in conformity with the provisions of this Convention,

Considering that enhanced control of transboundary movement of hazardous wastes and other wastes will act as an incentive for their environmentally sound management and for the reduction of the volume of such transboundary movement,

Convinced that States should take measures for the proper exchange of information on and control of the transboundary movement of hazardous wastes and other wastes from and to those States,

Noting that a number of international and regional agreements have addressed the issue of protection and preservation of the environment with regard to the transit of dangerous goods.

Taking into account the Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment (Stockholm, 1972), the Cairo Guidelines and Principles for the Environmentally Sound Management of Hazardous Wastes adopted by the Governing Council of the United Nations Environment Programme (UNEP) by decision 14/30 of 17 June 1987, the Recommendations of the United Nations Committee of Experts on the Transport of Dangerous Goods (formulated in 1957 and updated biennially), relevant recommendations, declarations, instruments and regulations adopted within the United Nations system and the work and studies done within other international and regional organizations,

Mindful of the spirit, principles, aims and functions of the World Charter for Nature adopted by the General Assembly of the United Nations at its thirty-seventh session (1982) as the rule of ethics in respect of the protection of the human environment and the conservation of natural resources,

Affirming that States are responsible for the fulfilment of their international obligations concerning the protection of human health and protection and preservation of the environment, and are liable in accordance with international law,

tunnustavat, että tapauksiin, joissa tämän yleissopimuksen tai jonkin sen pöytäkirjan määräyksiä on rikottu, sovelletaan asiaan kuuluvaa kansainvälistä valtiosopimusoikeutta,

tiedostavat tarpeen jatkaa ympäristöä suojelevan vähäjäteteknologian, kierrätysvaihtoehtojen, asianmukaisen taloudenhoidon ja jätehuoltojärjestelmien kehittämistä ja toteuttamista vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden tuotannon vähentämiseksi mahdollisimman pieneksi,

tiedostavat myös kasvavan kansainvälisen huolen tarpeesta valvoa tiukasti vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittäviä siirtoja sekä tarpeen vähentää näiden siirtojen määrä mahdollisimman pieneksi,

ovat huolestuneita vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävistä laittomista kuljetuksista,

ottavat myös huomioon kehitysmaiden rajoitetut mahdollisuudet huoltaa vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä,

tunnustavat tarpeen edistää teknologian siirtoa paikallisesti tuotettujen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden huollon saattamiseksi ympäristöä suojelevaksi, erityisesti kehitysmaihin Kairon ohjeiden ja Ympäristönsuojeluteknologian siirron edistämistä koskevan UNEP:n hallintoneuvoston päätöksen 14/16 hengessä,

tunnustavat myös, että vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä tulisi kuljettaa vain asiaan kuuluvien kansainvälisten yleissopimusten ja suositusten mukaisesti,

ovat vakuuttuneita myös siitä, että vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävät siirrot tulisi sallia vain silloin, kun kyseisten jätteiden kuljettaminen ja lopullinen käsittely tapahtuu ympäristöä suojelevasti,

päättävät ankan valvonnan avulla suojella terveyttä ja ympäristöä vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden ja niiden huollon aiheuttamilta haitallisilta vaikutuksilta,

ovat sopineet seuraavasta:

I artikla

Yleissopimuksen soveltamisala

1. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan ”vaarallisilla jätteillä” seuraavia maan rajan yli siirrettäviä jätteitä:

(a) mihin tahansa I liitteessä mainittuun

Recognizing that in the case of a material breach of the provisions of this Convention of any protocol thereto the relevant international law of treaties shall apply,

Aware of the need to continue the development and implementation of environmentally sound low-waste technologies, recycling options, good house-keeping and management systems with a view to reducing to a minimum the generation of hazardous wastes and other wastes,

Aware also of the growing international concern about the need for stringent control of transboundary movement of hazardous wastes and other wastes, and of the need as far as possible to reduce such movement to a minimum,

Concerned about the problem of illegal transboundary traffic in hazardous wastes and other wastes,

Taking into account also the limited capabilities of the developing countries to manage hazardous wastes and other wastes,

Recognizing the need to promote the transfer of technology for the sound management of hazardous wastes and other wastes produced locally, particularly to the developing countries in accordance with the spirit of the Cairo Guidelines and decision 14/16 of the Governing Council of UNEP on Promotion of the transfer of environmental protection technology,

Recognizing also that hazardous wastes and other wastes should be transported in accordance with relevant international conventions and recommendations,

Convinced also that the transboundary movement of hazardous wastes and other wastes should be permitted only when the transport and the ultimate disposal of such wastes is environmentally sound, and

Determined to protect, by strict control, human health and the environment against the adverse effects which may result from the generation and management of hazardous wastes and other wastes,

Have agreed as follows:

Article 1

Scope of the Convention

1. The following wastes that are subject to transboundary movement shall be "hazardous wastes" for the purposes of this Convention:

(a) Wastes that belong to any category

luokkaan kuuluvat jätteet, paitsi jos niillä ei ole mitään III liitteessä mainittuja ominaisuuksia, ja

(b) jätteet, jotka eivät kuulu a kohdassa tarkoitettuihin, mutta jotka vienti-, tuonti- tai kauttakulkumaana olevan sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaan määritellään tai katsotaan vaarallisiksi jätteiksi.

2. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan ”muilla jätteillä” mihin tahansa II liitteessä mainittuun luokkaan kuuluvia maan rajan yli siirrettäviä jätteitä.

3. Tätä yleissopimusta ei sovelleta jätteisiin, jotka radioaktiivisuutensa vuoksi ovat muiden kansainvälisten valvontajärjestelmien alaisia, mukaan luettuna erityisesti radioaktiivisia aineita koskevat sopimukset.

4. Tätä yleissopimusta ei sovelleta jätteisiin, jotka johtuvat aluksen tavanomaisesta kulusta ja joiden päästämistä veteen koskee jokin muu kansainvälinen sopimus.

2 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa

1. ”jäte” tarkoittaa ainetta tai esinettä, joka kansallisen lainsäädännön mukaan käsitellään, aiotaan käsitellä tai on määrätty käsiteltäväksi,

2. ”jätehuolto” tarkoittaa vaarallisten jätteen tai muiden jätteiden keräämistä, kuljettamista ja käsittelyä, mukaan luettuna käsittelypaikkojen jälkihuolto,

3. ”maan rajan ylittävä siirto” tarkoittaa mitä tahansa vaarallisten jätteen tai muiden jätteiden siirtoa jonkin valtion kansallisen lainkäyttövallan alueelta toisen valtion kansallisen lainkäyttövallan alueelle tai alueelle, joka ei ole minkään valtion kansallisen lainkäyttövallan alainen, tai siirtoa mainittujen alueiden kautta, edellyttäen, että siirto koskee ainakin kahta valtiota,

4. ”käsittely” tarkoittaa kaikkia tämän yleissopimuksen liitteessä IV mainittuja toimenpiteitä,

5. ”hyväksytty käsittelypaikka tai -laitos” tarkoittaa vaarallisten jätteen tai muiden jätteiden käsittelypaikkaa tai laitosta, jonka sen valtion, jonka alueella käsittelypaikka tai -laitos sijaitsee, asianomainen viranomainen on tähän tarkoitukseen hyväksynyt,

contained in Annex I, unless they do not possess any of the characteristics contained in Annex III; and

(b) Wastes that are not covered under paragraph (a) but are defined as, or are considered to be, hazardous wastes by the domestic legislation of the Party of export, import or transit.

2. Wastes that belong to any category contained in Annex II that are subject to transboundary movement shall be ”other wastes” for the purposes of this Convention.

3. Wastes which, as a result of being radioactive, are subject to other international control systems, including international instruments, applying specifically to radioactive materials, are excluded from the scope of this Convention.

4. Wastes which derive from the normal operations of a ship, the discharge of which is covered by another international instrument, are excluded from the scope of this Convention.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

1. ”Wastes” are substances or objects which are disposed of or are intended to be disposed of or are required to be disposed of by the provisions of national law;

2. ”Management” means the collection, transport and disposal of hazardous wastes or other wastes, including after-care of disposal sites;

3. ”Transboundary movement” means any movement of hazardous wastes or other wastes from an area under the national jurisdiction of one State to or through an area under the national jurisdiction of another State or to or through an area not under the national jurisdiction of any State, provided at least two States are involved in the movement;

4. ”Disposal” means any operation specified in Annex IV to this Convention;

5. ”Approved site or facility” means a site or facility for the disposal of hazardous wastes or other wastes which is authorized or permitted to operate for this purpose by a relevant authority of the State where the site or facility is located;

6. "toimivaltainen viranomainen" tarkoittaa valtion viranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt sopivaksi katsomallaan maantieteellisellä alueella vastaanottamaan vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maasta toiseen tapahtuvia siirtoja koskevia ilmoituksia ja muita niihin liittyviä tietoja sekä vastaanamaan tällaisiin ilmoituksiin 8 artiklan määräysten mukaisesti,

7. "yhteisyksikkö" tarkoittaa 5 artiklassa mainittua sopimuspuolen toimielintä, jonka tehtävänä on vastaanottaa 13 ja 18 artiklan mukaiset ilmoitukset,

8. "ympäristöä suojeleva vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden huolto" tarkoittaa ryhtymistä kaikkiin toteutettavissa oleviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden huolto tapahtuu terveyttä ja ympäristöä tällaisten jätteiden haitallisilta vaikutuksilta suojelevalla tavalla,

9. "valtion kansallisen lainkäyttövallan alue" tarkoittaa kaikkea maa- ja merialuetta sekä ilmatilaa, johon nähden tietyllä valtiolla kansainvälisen oikeuden mukaan on terveyttä ja ympäristöä koskevissa asioissa hallinnollinen vastuu ja sääntelyvastuu,

10. "vientimaa" tarkoittaa sopimuspuolta, josta vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä suunnitellaan siirrettäväksi tai siirretään toiseen valtioon,

11. "tuontimaa" tarkoittaa sopimuspuolta, jonne vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä suunnitellaan siirrettäväksi tai siirretään käsittelyä varten tai kuormaamista varten ennen jätteiden käsittelyä alueella, joka ei ole minkään valtion lainkäyttövallan alainen,

12. "kauttakulkumaa" tarkoittaa mitä tahansa valtiota, lukuun ottamatta vienti- ja tuontimaata, jonka kautta vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä suunnitellaan siirrettäväksi tai siirretään,

13. "asianomainen valtio" tarkoittaa kaikkia vienti- tai tuontimaina olevia sopimuspuolia sekä kaikkia kauttakulkumaita riippumatta siitä, ovatko ne tämän yleissopimuksen sopimuspuolia,

14. "henkilö" tarkoittaa kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä,

15. "viejä" tarkoittaa vientimaan lainkäyttövallan alaisuudessa olevaa henkilöä, joka järjestää vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maastaviennin,

6. "Competent authority" means one governmental authority designated by a Party to be responsible, within such geographical areas as the Party may think fit, for receiving the notification of a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes, and any information related to it, and for responding to such a notification, as provided in Article 6;

7. "Focal point" means the entity of a Party referred to in Article 5 responsible for receiving and submitting information as provided for in Articles 13 and 16;

8. "Environmentally sound management of hazardous wastes or other wastes" means taking all practicable steps to ensure that hazardous wastes or other wastes are managed in a manner which will protect human health and the environment against the adverse effects which may result from such wastes;

9. "Area under the national jurisdiction of a State" means any land, marine area or airspace within which a State exercises administrative and regulatory responsibility in accordance with international law in regard to the protection of human health or the environment;

10. "State of export" means a party from which a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes is planned to be initiated or is initiated;

11. "State of import" means a party to which a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes is planned or takes place for the purpose of disposal therein or for the purpose of loading prior to disposal in an area not under the national jurisdiction of any State;

12. "State of transit" means any State, other than the State of export or import, through which a movement of hazardous wastes or other wastes is planned or takes place;

13. "States concerned" means Parties which are States of export or import, or transit States, whether or not Parties;

14. "Person" means any natural or legal person;

15. "Exporter" means any person under the jurisdiction of the State of export who arranges for hazardous wastes or other wastes to be exported;

16. "tuoja" tarkoittaa tuontimaan lainkäytönvallan alaisuudessa olevaa henkilöä, joka järjestää vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maahantuonnin,

17. "kuljetuksen suorittaja" tarkoittaa henkilöä, joka huolehtii vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden siirtämisestä,

18. "tuottaja" tarkoittaa henkilöä, jonka toiminta tuottaa vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä, tai, mikäli tämä henkilö on tuntematon, henkilöä, jonka hallinnassa ja/tai valvonassa tällainen jäte on,

19. "käsittelijä" tarkoittaa henkilöä, jolle vaaralliset jätteet tai muut jätteet kuljetetaan ja joka huolehtii tällaisten jätteiden käsittelystä,

20. "poliittinen ja/tai taloudellinen yhdenmisyjärjestö" tarkoittaa täysivaltaisten valtioiden muodostamaa järjestöä, jolle jäsenvaltiot ovat antaneet toimivallan tämän yleissopimuksen soveltamisalaa kuuluvissa asioissa ja joka on sisäisten menettelytapojensa mukaisesti asianmukaisesti valtuutettu allekirjoittamaan, ratifioimaan, hyväksymään tai virallisesti vahvistamaan tämä yleissopimus tai liittymään siihen,

21. "laiton kuljetus" tarkoittaa 9 artiklassa mainittuja vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittäviä siirtoja.

3 artikla

Vaarallisten jätteiden kansalliset määritelmät

1. Jokainen sopimuspuoli ilmoittaa sihteeristölle kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kyseisestä valtiosta on tullut tämän yleissopimuksen sopimuspuoli, mitkä muut kuin I ja II liitteissä mainitut jätteet määritellään tai katsotaan sen kansallisen lainsäädännön mukaan vaarallisiksi jätteiksi sekä tällaisten jätteiden maan rajan ylittäviä siirtoja koskeviin menettelyihin sovellettavista vaatimuksista.

2. Jokainen sopimuspuoli ilmoittaa sihteeristölle kaikista merkittävistä muutoksista 1 kappaleen mukaan antamiinsa tietoihin.

3. Sihteeristö ilmoittaa viipymättä kaikille sopimuspuolille 1 ja 2 kappaleen nojalla saatuaan tietoista.

4. Jokainen sopimuspuoli vastaa siitä, että sihteeristön 3 kappaleen mukaisesti toimittamat tiedot saatetaan kyseisen sopimuspuolen viejien tietoon.

16. "Importer" means any person under the jurisdiction of the State of import who arranges for hazardous wastes or other wastes to be imported;

17. "Carrier" means any person who carries out the transport of hazardous wastes or other wastes;

18. "Generator" means any person whose activity produces hazardous wastes or other wastes or, that person is not known, the person who is in possession and/or control of those wastes;

19. "Disposer" means any person to whom hazardous wastes or other wastes are shipped and who carries out the disposal of such wastes;

20. "Political and/or economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve, formally confirm or accede to it;

21. "Illegal traffic" means any transboundary movement of hazardous wastes or other wastes as specified in Article 9.

Article 3

National Definitions of Hazardous Wastes

1. Each Party shall, within six months of becoming a Party to this Convention, inform the Secretariat of the Convention of the wastes, other than those listed in Annexes I and II, considered or defined as hazardous under its national legislation and of any requirements concerning transboundary movement procedures applicable to such wastes.

2. Each Party shall subsequently inform the Secretariat of any significant changes to the information it has provided pursuant to paragraph 1.

3. The Secretariat shall forthwith inform all Parties of the information it has received pursuant to paragraphs 1 and 2.

4. Parties shall be responsible for making the information transmitted to them by the Secretariat under paragraph 3 available to their exporters.

4 artikla

Yleiset velvoitteet

1. (a) Sopimuspuolet, jotka käyttävät oikeuttaan kieltää vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maahantuonnin käsittelyä varten, ilmoittavat päätöksestään muille sopimuspuolille 13 artiklan mukaisesti.

(b) Sopimuspuolet kieltävät tai eivät salli vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maastavientiä sellaisiin sopimuspuolena oleviin valtioihin, jotka ovat kieltäneet tällaisten jätteiden maahantuonnin, kun ilmoitus on tehty a kohdan mukaisesti.

(c) Sopimuspuolet kieltävät tai eivät salli vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maastavientiä, ellei tuontimaa anna kirjallista suostumusta määrätyn jäte-erän maahantuontiin, milloin tuontimaa ei ole kieltänyt tällaisten jätteiden maahantuontia.

2. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy asianmukaisesti toimenpiteisiin

(a) varmistaakseen, että sen alueella vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden tuotanto vähennetään mahdollisimman pieneksi ottaen huomioon yhteiskunnalliset, teknologiset ja taloudelliset seikat,

(b) varmistaakseen, että vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä varten on käytettävissä ympäristöä suojelevan jätahuollon kannalta riittävät käsittelylaitokset, jotka mahdollisuuksien mukaan sijaitsevat sopimuspuolen rajojen sisäpuolella käsittelypaikasta riippumatta,

(c) varmistaakseen, että sen alueella vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden huoltoa harjoittavat henkilöt ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin estääkseen sellaisesta huollosta syntyvien vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ja, mikäli pilaantumista tapahtuu, rajoittaakseen siitä terveydelle ja ympäristölle aiheutuvat seuraukset mahdollisimman vähäisiksi,

(d) varmistaakseen, että vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävät siirrot rajoitetaan ympäristöä suojelevalla ja tehokkaalla jätahuollolla mahdollisimman vähäisiksi ja toteutetaan terveyttä ja ympäristöä tällaisten siirtojen haitallisilta vaikutuksilta suojelevalla tavalla,

(e) kieltääkseen vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maastaviennin tämän yleissopimuksen sopimuspuolena olevaan sellaiseen valtioon tai poliittiseen ja/tai taloudelliseen yhden-

Article 4

General Obligations

1. (a) Parties exercising their right to prohibit the import of hazardous wastes or other wastes for disposal shall inform the other Parties of their decision pursuant to Article 13.

(b) Parties shall prohibit or shall not permit the export of hazardous wastes and other wastes to the Parties which have prohibited the import of such wastes, when notified pursuant to subparagraph (a) above.

(c) Parties shall prohibit or shall not permit the export of hazardous wastes and other wastes if the State of import does not consent in writing to the specific import, in the case where that State of import has not prohibited the import of such wastes.

2. Each Party shall take the appropriate measures to:

(a) Ensure that the generation of hazardous wastes and other wastes within it is reduced to a minimum, taking into account social, technological and economic aspects;

(b) Ensure the availability of adequate disposal facilities, for the environmentally sound management of hazardous wastes and other wastes, that shall be located, to the extent possible, within it, whatever the place of their disposal;

(c) Ensure that persons involved in the management of hazardous wastes or other wastes within it take such steps as are necessary to prevent pollution due to hazardous wastes and other wastes arising from such management and, if such pollution occurs, to minimize the consequences thereof for human health and the environment;

(d) Ensure that the transboundary movement of hazardous wastes and other wastes is reduced to the minimum consistent with the environmentally sound and efficient management of such wastes, and is conducted in a manner which will protect human health and the environment against the adverse effects which may result from such movement;

(e) Not allow the export of hazardous wastes or other wastes to a State or group of States belonging to an economic and/or political integration organization that are Parties, par-

tymisjärjestöön kuuluvaan valtioryhmään, ottaen erityisesti huomioon kehitysmaat, joka on lainsäädännössään kieltänyt kaiken maahan tuonnin, tai jos on syytä epäillä, ettei kyseisiä jätteitä huolleta ympäristöä suojelevasti sopimuspuolten ensimmäisessä kokouksessaan päättämällä tavalla,

(f) edellyttääkseen, että suunnitellusta vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävistä siirrosta asianomaisille valtioille V A liitteen mukaan annettavissa tiedoissa todetaan selvästi ehdotetun siirron terveys- ja ympäristövaikutukset,

(g) estääkseen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maahantuonnin, jos on syytä epäillä, ettei kyseisiä jätteitä huolleta ympäristöä suojelevasti,

(h) toimiakseen yhteistyössä muiden sopimuspuolten ja asiasta kiinnostuneiden järjestöjen kanssa suoraan tai sihteeristön välityksellä, mukaan luettuna vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittäviä siirtoja koskevien tietojen levittäminen ympäristöä suojelevan jätehuollon parantamiseksi ja laittoman kuljetuksen estämiseksi.

3. Sopimuspuolet katsovat, että vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden laitton kuljetus on rikollista.

4. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy asianmukaisesti lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin ja muihin toimenpiteisiin toteuttaakseen ja toimeenpannaksen tämän yleissopimuksen määräykset, mukaan luettuna toimenpiteet yleissopimuksen rikkomisen estämiseksi ja rankaisemiseksi.

5. Sopimuspuolet eivät salli vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maastavientiä muuhun kuin sopimuspuolena olevan valtion eivätkä maahantuontia muusta kuin sopimuspuolena olevasta valtiosta.

6. Sopimuspuolet sopivat, ettei vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä saa viedä käsittelyä varten etelämmäksi kuin 60 astetta eteläistä leveyttä siitä riippumatta, onko kysymyksessä jätteiden maan rajan ylittävä siirto.

7. Lisäksi jokainen sopimuspuoli

(a) kieltää kaikkia lainkäyttövaltansa alaisia henkilöitä kuljettamasta tai käsittelemästä vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä, ellei asianomaisilla henkilöillä ole lupaa tai suostumusta suorittaa tällaisia tehtäviä,

(b) edellyttää, että maan rajan yli siirrettävät vaaralliset jätteet ja muut jätteet pakataan, merkitään ja kuljetetaan yleisesti hyväksytyjen

particularly developing countries, which have prohibited by their legislation all imports, or if it has reason to believe that the wastes in question will not be managed in an environmentally sound manner, according to criteria to be decided on by the Parties at their first meeting.

(f) Require that information about a proposed transboundary movement of hazardous wastes and other wastes be provided to the States concerned, according to Annex V A, to state clearly the effects of the proposed movement on human health and the environment;

(g) Prevent the import of hazardous wastes and other wastes if it has reason to believe that the wastes in question will not be managed in an environmentally sound manner;

(h) Co-operate in activities with other Parties and interested organizations, directly and through the Secretariat, including the dissemination of information on the transboundary movement of hazardous wastes and other wastes, in order to improve the environmentally sound management of such wastes and to achieve the prevention of illegal traffic;

3. The Parties consider that illegal traffic in hazardous wastes or other wastes is criminal.

4. Each Party shall take appropriate legal, administrative and other measures to implement and enforce the provisions of this Convention, including measures to prevent and punish conduct in contravention of the Convention.

5. A Party shall not permit hazardous wastes or other wastes to be exported to a non-Party or to be imported from a non-Party.

6. The Parties agree not to allow the export of hazardous wastes or other wastes for disposal within the area south of 60° South latitude, whether or not such wastes are subject to transboundary movement.

7. Furthermore, each Party shall:

(a) Prohibit all persons under its national jurisdiction from transporting or disposing of hazardous wastes or other wastes unless such persons are authorized or allowed to perform such types of operations;

(b) Require that hazardous wastes and other wastes that are to be the subject of a transboundary movement be packaged, labelled,

ja tunnustettujen kansainvälisten pakkaus-, merkintä- ja kuljetussääntöjen ja -standardien mukaisesti ja että asiaankuuluva kansainvälisesti tunnustettu käytäntö otetaan asianmukaisesti huomioon,

(c) edellyttää, että vaarallisiin jätteisiin ja muihin jätteisiin liittyy siirtoasiakirja maan rajan ylittävän siirron lähtöpaikasta lopulliseen käsittelypaikkaan saakka.

8. Jokainen sopimuspuoli edellyttää, että maastavientiin tarkoitetut vaaralliset jätteet tai muut jätteet huolletaan ympäristöä suojelevasti tuontimaassa tai muualla. Sopimuspuolet laativat ensimmäisessä kokouksessaan tekniset ohjeet tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien jätteiden ympäristöä suojelevasta huollosta.

9. Sopimuspuolet ryhtyvät asianmukaisiin toimenpiteisiin varmistaakseen, että vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävä siirto sallitaan vain mikäli

(a) vientimaalla ei ole teknisiä edellytyksiä eikä tarvittavia laitoksia tai käsittelypaikkoja kyseisten jätteiden ympäristöä suojelevasti ja tehokkaasti tapahtuvaa käsittelyä varten, tai

(b) kyseisiä jätteitä tarvitaan raaka-aineena tuontimaan kierrätys- ja talteenottoteollisuudessa, tai

(c) kyseinen maan rajan ylittävä siirto tapahtuu sopimuspuolten päättämien muiden menettelytapojen mukaisesti, edellyttäen että nämä menettelytavat eivät poikkea tämän yleissopimuksen päämääristä.

10. Tästä yleissopimuksesta johtuvaa vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä tuottavan valtion velvollisuutta vaatia kyseisten jätteiden huoltamista ympäristöä suojelevasti, ei missään olosuhteissa saa siirtää tuonti- tai kauttakulumaalle.

11. Mikään tämän yleissopimuksen määräys ei estä sopimuspuolta asettamasta terveyden tai ympäristön suojelemiseksi tiukempia lisämääräyksiä, jotka eivät ole ristiriidassa tämän yleissopimuksen määräysten tai kansainvälisen oikeuden kanssa.

12. Mikään tämän yleissopimuksen määräys ei vaikuta valtioiden kansainvälisen oikeuden mukaiseen suvereenisuuteen aluemerensä osalta, eikä valtioiden kansainvälisen oikeuden mukaisiin suvereenisiin oikeuksiin ja lainkäyttövaltaan talousvyöhykkeidensä ja mannerjalustansa osalta, eikä kaikkien valtioiden alusten

and transported in conformity with generally accepted and recognized international rules and standards in the field of packaging, labelling, and transport, and that due account is taken of relevant internationally recognized practices;

(c) Require that hazardous wastes and other wastes be accompanied by a movement document from the point at which a transboundary movement commences to the point of disposal.

8. Each Party shall require that hazardous wastes or other wastes, to be exported, are managed in an environmentally sound manner in the State of import or elsewhere. Technical guidelines for the environmentally sound management of wastes subject to this Convention shall be decided by the Parties at their first meeting.

9. Parties shall take the appropriate measures to ensure that the transboundary movement of hazardous wastes and other wastes only be allowed if:

(a) The State of export does not have the technical capacity and the necessary facilities, capacity or suitable disposal sites in order to dispose of the wastes in question in an environmentally sound and efficient manner; or

(b) The wastes in question are required as a raw material for recycling or recovery industries in the State of import; or

(c) The transboundary movement in question is in accordance with other criteria to be decided by the parties, provided those criteria do not differ from the objectives of this Convention.

10. The obligation under this Convention of States in which hazardous wastes and other wastes are generated to require that those wastes are managed in an environmentally sound manner may not under any circumstances be transferred to the States of import or transit.

11. Nothing in this Convention shall prevent a Party from imposing additional requirements that are consistent with the provisions of this Convention, and are in accordance with the rules of international law, in order better to protect human health and the environment.

12. Nothing in this Convention shall affect in any way the sovereignty of States over their territorial sea established in accordance with international law, and the sovereign rights and the jurisdiction which States have in their exclusive economic zones and their continental shelves in accordance with international law,

ja ilma-alusten merenkulun ja ilmailun oikeuksiin ja vapauksiin siten kuin nämä määritellään kansainvälisessä oikeudessa ja ne on turvattu asiaan kuuluvissa kansainvälisissä sopimuksissa.

13. Sopimuspuolet sitoutuvat määrääjain tarkistamaan mahdollisuudet pienentää maastavievien vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden määrää ja/tai mahdollisia saastuttavia ominaisuuksia, erityisesti milloin niitä viedään kehitysmaihin.

5 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten ja yhteysyksikön nimeäminen

Tämän yleissopimuksen toteuttamisen helpottamiseksi sopimuspuolet:

1. Nimeävät tai perustavat yhden tai useampia toimivaltaisia viranomaisia sekä yhteysyksikön. Yksi toimivaltainen viranomainen nimitään vastaanottamaan ilmoitukset, silloin kun valtio on kauttakulkumaana.

2. Ilmoittavat sihteeristölle kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona tämä yleissopimus on tullut voimaan niiden osalta, mitkä viranomaiset ne ovat nimenneet yhteysyksikökseen ja toimivaltaisiksi viranomaisikseen.

3. Ilmoittavat sihteeristölle kaikista 2 kappaleessa mainittuja nimeämisistä koskevista muutoksista yhden kuukauden kuluessa päivästä, jona asiaa koskeva päätös on tehty.

6 artikla

Sopimuspuolten välillä tapahtuva siirto

1. Vientimaa ilmoittaa tai vaatii tuottajaa tai viejää ilmoittamaan kirjallisesti vientimaan toimivaltaisen viranomaisen välityksellä asianomaisten valtioiden toimivaltaisille viranomaisille kaikista suunnitelluista vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävistä siirroista. Ilmoituksessa tulee olla V A liitteessä mainitut selitykset ja tiedot tuontimaan hyväksymällä kielellä. Riittää, että jokaiselle asianomaiselle valtiolle lähetetään yksi ilmoitus.

2. Tuontimaa antaa ilmoittajalle kirjallisen vastauksen, jossa se ilmoittaa suostuvansa siirtoon määrätyn ehdoin tai ehdoitta, kieltää

and the exercise by ships and aircraft of all States of navigational rights and freedoms as provided for in international law and as reflected in relevant international instruments.

13. Parties shall undertake to review periodically the possibilities for the reduction of the amount and/or the pollution potential of hazardous wastes and other wastes which are exported to other States, in particular to developing countries.

Article 5

Designation of Competent Authorities and Focal Point

To facilitate the implementation of this Convention, the Parties shall:

1. Designate or establish one or more competent authorities and one focal point. One competent authority shall be designated to receive the notification in case of a State of transit.

2. Inform the Secretariat, within three months of the date of the entry into force of this Convention for them, which agencies they have designated as their focal point and their competent authorities.

3. Inform the Secretariat, within one month of the date of decision, of any changes regarding the designation made by them under paragraph 2 above.

Article 6

Transboundary Movement between Parties

1. The State of export shall notify, or shall require the generator or exporter to notify, in writing, through the channel of the competent authority of the State of export, the competent authority of the States concerned of any proposed transboundary movement of hazardous wastes or other wastes. Such notification shall contain the declarations and information specified in Annex V A, written in a language acceptable to the State of import. Only one notification needs to be sent to each State concerned.

2. The State of import shall respond to the notifier in writing, consenting to the movement with or without conditions, denying permission

kuljetuksen tai pyytää lisätietoja. Jäljennös tuontimaan lopullisesta vastauksesta lähetetään asianomaisten sopimuspuolten toimivaltaisille viranomaisille.

3. Vientimaa ei anna tuottajalle tai viejälle lupaa aloittaa maan rajan ylittävää siirtoa, ennen kuin se on saanut kirjallisen vahvistuksen siitä, että

(a) ilmoittaja on saanut tuontimaan kirjallisen suostumuksen, ja

(b) ilmoittaja on saanut tuontimaalta vahvistuksen siitä, että viejän ja käsittelijän välillä on sopimus, jossa yksilöidään kyseisten jätteiden ympäristöä suojelevasti tapahtuva huolto.

4. Kauttakulkumaana oleva sopimuspuoli vahvistaa viipymättä ilmoittajalle saaneensa ilmoituksen. Se voi sen jälkeen 60 päivän kuluessa antaa ilmoittajalle kirjallisen vastauksen, jossa se ilmoittaa suostuvansa siirtoon määrätyin ehdoin tai ehdoitta, kieltää siirron tai pyytää lisätietoja. Vientimaa ei anna lupaa aloittaa maan rajan ylittävää siirtoa, ennen kuin se on saanut kauttakulkumaan kirjallisen suostumuksen. Jos sopimuspuoli kuitenkin josakin vaiheessa päättää, ettei se, yleisesti tai määrätyissä olosuhteissa, vaadi etukäteen annettua suostumusta vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävälle kauttakuljetuksena tapahtuville siirroille, tai jos se muuttaa vaatimuksiaan tässä suhteessa, se ilmoittaa päätöksestään välittömästi muille sopimuspuolille 13 artiklan mukaisesti. Ellei vientimaa jälkimmäisessä tapauksessa ole saanut minkäänlaista vastausta 60 päivän kuluessa siitä, kun kauttakulkumaa on vastaanottanut annetun ilmoituksen, se voi sallia maastavien kyseisen kauttakulkumaan kautta.

5. Milloin maan rajan yli siirrettävät jätteet laissa määritellään tai katsotaan vaarallisiksi jätteiksi vain

(a) vientimaassa, tämän artiklan 9 kappaleen tuojaa tai käsittelijää ja tuontimaata koskevia määräyksiä sovelletaan *mutatis mutandis* viejään ja vientivaltioon,

(b) tuontimaassa tai sopimuspuolena olevissa tuonti- ja kauttakulkumaissa, tämän artiklan 1, 3, 4 ja 6 kappaleen viejää tai vientivaltiota koskevia määräyksiä sovelletaan *mutatis mutandis* tuojaan tai käsittelijään ja tuontivaltioon, tai

for the movement, or requesting additional information. A copy of the final response of the State of import shall be sent to the competent authorities of the States concerned which are Parties.

3. The State of export shall not allow the generator or exporter to commence the transboundary movement until it has received written confirmation that:

(a) The notifier has received the written consent of the State of import; and

(b) The notifier has received from the State of import confirmation of the existence of a contract between the exporter and the disposer specifying environmentally sound management of the wastes in question.

4. Each State of transit which is a Party shall promptly acknowledge to the notifier receipt of the notification. It may subsequently respond to the notifier in writing, within 60 days, consenting to the movement with or without conditions, denying permission for the movement, or requesting additional information. The State of export shall not allow the transboundary movement to commence until it has received the written consent of the State of transit. However, if at any time a Party decides not to require prior written consent, either generally or under specific conditions, for transit transboundary movements of hazardous wastes or other wastes, or modifies its requirements in this respect, it shall forthwith inform the other Parties of its decision pursuant to Article 13. In this latter case, if no response is received by the State of export within 60 days of the receipt of a given notification by the State of transit, the State of export may allow the export to proceed through the State of transit.

5. In the case of a transboundary movement of wastes where the wastes are legally defined as or considered to be hazardous wastes only:

(a) By the State of export, the requirements of paragraph 9 of this Article that apply to the importer or disposer and the State of import shall apply *mutatis mutandis* to the exporter and State of export, respectively;

(b) By the State of import, or by the States of import and transit which are Parties, the requirements of paragraphs 1, 3, 4 and 6 of this Article that apply to the exporter and State of export shall apply *mutatis mutandis* to the importer or disposer and State of import, respectively; or

(c) sopimuspuolena olevassa kauttakulku-
maassa, sovelletaan tähän valtioon 4 kappaleen
määräyksiä.

6. Vientimaa voi asianomaisten valtioiden
kirjallisen suostumuksen saatuaan sallia tuot-
tajan tai viejän käyttää yleistä ilmoitusta, sil-
loin kun sellaisia vaarallisia jätteitä tai muita
jätteitä, joilla on sama fysikaalinen ja kemial-
linen koostumus, toistuvasti kuljetetaan samal-
le käsittelijälle vientimaan saman tullitoimipaikan
ja tuontimaan saman tullitoimipaikan
kautta ja, kauttakuljetuksen ollessa kysymyk-
sessä, kauttakulkumaiden samojen tullitoimi-
paikkojen kautta.

7. Asianomaiset valtiot voivat asettaa 6
kappaleessa mainitun yleisen ilmoituksen käyt-
tämiseen antamansa kirjallisen suostumuksen
ehdoksi, että kuljetettavista vaarallisista jätteis-
tä ja muista jätteistä annetaan määrätty tiedot,
kuten jätteiden tarkka määrä tai määräajoin
annettavat luettelot.

8. Tämän artiklan 6 ja 7 kappaleessa mai-
nittu yleinen ilmoitus ja kirjallinen suostumus
voi koskea useaa vaarallisten jätteiden tai
muiden jätteiden lähetystä enintään 12 kuukau-
den aikana.

9. Sopimuspuolet vaativat jokaista vaarallisten
jätteiden tai muiden jätteiden maasta toise-
en tapahtuvasta siirrosta vastaavaa henkilöä
allekirjoittamaan siirtoasiakirjan joko kyseisiä
jätteitä luovutettaessa tai vastaanotettaessa.
Niiden tulee myös vaatia käsittelijää ilmoitta-
maan sekä viejälle että vientimaan toimivaltai-
selle viranomaiselle vastaanottaneensa kyseiset
jätteet sekä aikanaan lopullisesti käsitelleensä
jätteet ilmoituksessa yksilöidyllä tavalla. Jos
vientimaa ei ole saanut tällaista tietoa, sen
toimivaltainen viranomainen tai viejä ilmoittaa
asiasta tuontimaalle.

10. Tässä artiklassa vaaditut ilmoitukset ja
vastaukset toimitetaan asianomaisten sopimus-
puolten osalta toimivaltaiselle viranomaiselle ja
yleissopimukseen kuulumattomien valtioiden
osalta asianmukaiseksi katsotulle viranomaisel-
le.

11. Jokaista vaarallisten jätteiden tai muiden
jätteiden maan rajan ylittävää siirtoa varten
tulee olla vakuutus, takaus tai muu vakuus sen
mukaan kuin tuonti- tai kauttakulkumaana
oleva sopimuspuoli vaatii.

(c) By any State of transit which is a Party,
the provisions of paragraph 4 shall apply to
such State.

6. The State of export may, subject to the
written consent of the States concerned, allow
the generator or the exporter to use a general
notification where hazardous wastes or other
wastes having the same physical and chemical
characteristics are shipped regularly to the
same disposer via the same customs office of
exit of the State of export via the same customs
office of entry of the State of import, and, in
the case of transit, via the same customs office
of entry and exit of the State or States of
transit.

7. The States concerned may make their
written consent to the use of the general
notification referred to in paragraph 6 subject
to the supply of certain information, such as
the exact quantities or periodical lists of hazar-
dous wastes or other wastes to be shipped.

8. The general notification and written con-
sent referred to in paragraphs 6 and 7 may
cover multiple shipments of hazardous wastes
or other wastes during a maximum period of
12 months.

9. The Parties shall require that each person
who takes charge of a transboundary move-
ment of hazardous wastes or other wastes sign
the movement document either upon delivery
or receipt of the wastes in question. They shall
also require that the disposer inform both the
exporter and the competent authority of the
State of export of receipt by the disposer of the
wastes in question and, in due course, of the
completion of disposal as specified in the
notification. If no such information is received
within the State of export, the competent
authority of the State of export or the exporter
shall so notify the State of import.

10. The notification and response required
by this Article shall be transmitted to the
competent authority of the Parties concerned
or to such governmental authority as may be
appropriate in the case of non-Parties.

11. Any transboundary movement of hazar-
dous wastes or other wastes shall be covered by
insurance, bond or other guarantee as may be
required by the State of import of any State of
transit which is a Party.

7 artikla

Siirto sopimuspuolena olevasta valtiosta sellaisten valtioiden kautta, jotka eivät ole tämän yleissopimuksen sopimuspuolia

Tämän yleissopimuksen 6 artiklan 2 kappaaleen määräyksiä sovelletaan *mutatis mutandis* vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden siirtoon sopimuspuolena olevista valtioista sellaisten valtioiden kautta, jotka eivät ole tämän yleissopimuksen sopimuspuolia.

8 artikla

Takaisinottovelvollisuus

Jos vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maasta toiseen tapahtuvaa siirtoa, johon asianomaiset valtiot ovat tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti antaneet suostumuksensa, ei voida saattaa loppuun sopimuksen mukaisesti, vientimaa varmistaa, että viejä ottaa kyseiset jätteet takaisin vientimaahan, ellei jätteitä voida muuten käsitellä ympäristöä suojelevasti 90 päivän kuluessa siitä, kun tuontimaa ilmoitti asiasta vientimaalle ja sihteeristölle, tai muun asianomaisten valtioiden sopiman ajan kuluessa. Tässä tarkoituksessa vientimaa tai mikään kauttakulkumaana oleva sopimuspuoli ei saa vastustaa, estää tai torjua kyseisten jätteiden palauttamista vientimaahan.

9 artikla

Laiton kuljetus

1. Tässä yleissopimuksessa vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävä siirto,

(a) joka tapahtuu ilman tämän yleissopimuksen määräysten mukaista ilmoitusta kaikille asianomaisille valtioille, tai

(b) johon ei ole saatu tämän yleissopimuksen määräysten mukaista asianomaisen valtion suostumusta, tai

(c) johon asianomaisten valtioiden suostumus on saatu väärentämällä, esittämällä virheellisiä tietoja tai petollisella menettelyllä, tai

(d) joka ei sisällöltään vastaa asiakirjassa annettuja tietoja, tai

(e) joka johtaa vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden tämän yleissopimuksen ja kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden vastaiseen tahalliseen käsittelyyn (esim. dumpaamiseen),

Article 7

Transboundary Movement from a Party through States which are not Parties

Paragraph 2 of Article 6 of the Convention shall apply *mutatis mutandis* to transboundary movement of hazardous wastes or other wastes from a Party through a State or States which are not Parties.

Article 8

Duty to Re-import

When a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes to which the consent of the States concerned has been given, subject to the provisions of this Convention, cannot be completed in accordance with the terms of the contract, the State of export shall ensure that the wastes in question are taken back into the State of export, by the exporter, if alternative arrangements cannot be made for their disposal in an environmentally sound manner, within 90 days from the time that the importing State informed the State of export and the Secretariat, or such other period of time as the States concerned agree. To this end, the State of export and any Party of transit shall not oppose, hinder or prevent the return of those wastes to the State of export.

Article 9

Illegal Traffic

1. For the purpose of this Convention, any transboundary movement of hazardous wastes or other wastes:

(a) without notification pursuant to the provisions of this Convention to all States concerned; or

(b) without the consent pursuant to the provisions of this Convention of a State concerned; or

(c) with consent obtained from States concerned through falsification, misrepresentation or fraud; or

(d) that does not conform in a material way with the documents; or

(e) that results in deliberate disposal (e.g. dumping) of hazardous wastes or other wastes in contravention of this Convention and of general principles of international law,

katsotaan laittomaksi kuljetukseksi.

2. Milloin vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävä siirto katsotaan viejän tai tuottajan menettelystä johtuen laittomaksi kuljetukseksi, vientimaa varmistaa,

(a) että viejä tai tuottaja tai tarvittaessa se itse ottaa kyseiset jätteet takaisin vientimaahan tai jos tämä ei ole käytännössä mahdollista

(b) että kyseiset jätteet käsitellään muuten tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti, 30 päivän kuluessa siitä, kun vientimaalle on ilmoitettu laittomasta kuljetuksesta, tai muun asianomaisten valtioiden sopiman ajan kuluessa. Tässä tarkoituksessa asianomaiset sopimuspuolet eivät saa vastustaa, estää tai torjua näiden jätteiden palauttamista vientimaahan.

3. Milloin vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävä siirto katsotaan tuojan tai käsittelijän menettelystä johtuen laittomaksi kuljetukseksi, tuontimaa varmistaa, että tuoja tai käsittelijä tai tarvittaessa se itse käsittelee kyseiset jätteet ympäristöä suojelevasti 30 päivän kuluessa siitä, kun tuontimaa on saanut tiedon laittomasta kuljetuksesta, tai muun asianomaisten valtioiden sopiman ajan kuluessa. Tässä tarkoituksessa asianomaiset sopimuspuolet toimivat tarvittaessa yhteistyössä jätteiden käsittelemiseksi ympäristöä suojelevasti.

4. Kun vastuuta laittomasta kuljetuksesta ei voida osoittaa viejälle tai tuottajalle eikä tuojalle tai käsittelijälle, tapauksesta riippuen joko asianomaiset sopimuspuolet tai muut sopimuspuolet varmistavat yhteistoimin, että kyseiset jätteet käsitellään mahdollisimman pian ympäristöä suojelevasti joko vientimaassa tai tuontivaltiossa tai muussa sopivassa paikassa.

5. Jokainen sopimuspuoli saattaa voimaan asianmukaista kansallista lainsäädäntöä laitton kuljetuksen estämiseksi ja rankaisemiseksi. Sopimusvaltiot toimivat yhteistyössä tämän artiklan tavoitteiden saavuttamiseksi.

10 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

1. Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä toistensa kanssa parantaakseen ja toteuttaakseen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden ympäristöä suojelevaa huoltoa.

shall be deemed to be illegal traffic.

2. In case of a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes deemed to be illegal traffic as the result of conduct on the part of the exporter or generator, the State of export shall ensure that the wastes in question are:

a) taken back by the exporter or the generator or, if necessary, by itself into the State of export, or, if impracticable,

(b) are otherwise disposed of in accordance with the provisions of this Convention, within 30 days from the time the State of export has been informed about the illegal traffic or such other period of time as States concerned may agree. To this end the Parties concerned shall not oppose, hinder or prevent the return of those wastes to the State of export.

3. In the case of a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes deemed to be illegal traffic as the result of conduct on the part of the importer or disposer, the State of import shall ensure that the wastes in question are disposed of in an environmentally sound manner by the importer or disposer or, if necessary, by itself within 30 days from the time the illegal traffic has come to the attention of the State of import or such other period of time as the States concerned may agree. To this end, the Parties concerned shall co-operate, as necessary, in the disposal of the wastes in an environmentally sound manner.

4. In cases where the responsibility for the illegal traffic cannot be assigned either to the exporter or generator or to the importer or disposer, the Parties concerned or other Parties, as appropriate, shall ensure, through co-operation, that the wastes in question are disposed of as soon as possible in an environmentally sound manner either in the State of export or the State of import or elsewhere as appropriate.

5. Each Party shall introduce appropriate national/domestic legislation to prevent and punish illegal traffic. The Parties shall co-operate with a view to achieving the objects of this Article.

Article 10

International Co-operation

1. The Parties shall co-operate with each other in order to improve and achieve environmentally sound management of hazardous wastes and other wastes.

2. Tässä tarkoituksessa sopimuspuolet

(a) antavat pyydettyä tietoa, joko kahdenvälisesti tai monenvälisesti, edistääkseen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden ympäristöä suojelevaa huoltoa mukaan luettuna vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden asianmukaista huoltoa koskevien käytäntöjen yhdenmukaistaminen,

(b) toimivat yhteistyössä vaarallisten jätteiden huollon terveydelle ja ympäristölle aiheuttamien vaikutusten seurannassa,

(c) toimivat yhteistyössä, kansalliset lakinsa, määräyksensä ja toimintaperiaatteensa huomioon ottaen, uuden ympäristöä suojelevan vähäjäteteknologian kehittämiseksi ja toteuttamiseksi sekä olemassaolevan teknologian parantamiseksi vähentääkseen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden tuotannon niin pieneksi kuin mahdollista ja saadakseen aikaan tehokkaammat menetelmät niiden ympäristöä suojelevan huollon varmistamiseksi mukaan luettuna sellaisen uuden tai parannetun teknologian käyttöönoton taloudellisten, yhteiskunnallisten ja ympäristöllisten vaikutusten tutkiminen,

(d) toimivat aktiivisessa yhteistyössä, kansalliset lakinsa, määräyksensä ja toimintaperiaatteensa huomioon ottaen, vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden ympäristöä suojelemaan huoltoon liittyvän teknologian ja huoltojärjestelmien siirrossa. Niiden tulee myös toimia yhteistyössä sopimuspuolten, erityisesti tällä alalla teknistä apua tarvitsevien ja pyytävien sopimuspuolten, teknisen valmiuden kehittämiseksi,

(e) toimivat yhteistyössä asianmukaisten teknisten ohjeiden ja/tai menettelytapojen kehittämiseksi.

3. Sopimuspuolet käyttävät sopivia keinoja toimiakseen yhteistyössä kehitysmaiden avustamiseksi 4 artiklan 2 kappaleen a, b, c ja d kohdan määräysten toteuttamisessa.

4. Kehitysmaiden tarpeet huomioon ottaen sopimuspuolten ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen yhteistyötä rohkaistaan edistämään mm. yleistä tietoisuutta, vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden asianmukaisen huollon kehittämistä sekä uuden vähäjäteteknologian käyttöönottoa.

11 artikla

Kahdenväliset, monenväliset ja alueelliset sopimukset

1. Tämän yleissopimuksen 4 artiklan 5 kap-

2. To this end, the Parties shall:

(a) Upon request, make available information, whether on a bilateral or multilateral basis, with a view to promoting the environmentally sound management of hazardous wastes and other wastes, including harmonization of technical standards and practices for the adequate management of hazardous wastes and other wastes;

(b) Co-operate in monitoring the effects of the management of hazardous wastes on human health and the environment;

(c) Co-operate, subject to their national laws, regulations and policies, in the development and implementation of new environmentally sound low-waste technologies and the improvement of existing technologies with a view to eliminating, as far as practicable, the generation of hazardous wastes and other wastes and achieving more effective and efficient methods of ensuring their management in an environmentally sound manner, including the study of the economic, social and environmental effects of the adoption of such new or improved technologies;

(d) Co-operate actively, subject to their national laws, regulations and policies, in the transfer of technology and management systems related to the environmentally sound management of hazardous wastes and other wastes. They shall also co-operate in developing the technical capacity among Parties, especially those which may need and request technical assistance in this field;

(e) Co-operate in developing appropriate technical guidelines and/or codes of practice.

3. The Parties shall employ appropriate means to co-operate in order to assist developing countries in the implementation of subparagraphs a, b, c and d of paragraph 2 of Article 4.

4. Taking into account the needs of developing countries, co-operation between Parties and the competent international organizations is encouraged to promote, inter alia, public awareness, the development of sound management of hazardous wastes and other wastes and the adoption of new low-waste technologies.

Article 11

Bilateral, Multilateral and Regional Agreements

1. Notwithstanding the provisions of Article

paleen määräyksistä riippumatta sopimuspuolet voivat tehdä sopimuspuolien tai tähän yleissopimukseen kuulumattomien valtioiden kanssa kahdenvälisiä, monenvälisiä tai alueellisia sopimuksia tai järjestelyjä, jotka koskevat vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävää siirtoa, edellyttäen että sellaiset sopimukset tai järjestelyt eivät poikkea tämän yleissopimuksen edellyttämästä vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden ympäristöä suojelevasta huollosta. Näiden sopimusten tai järjestelyjen määräykset eivät saa olla ympäristönsuojelun kannalta lievempiä kuin tämän yleissopimuksen määräykset, ottaen erityisesti huomioon kehitysmaiden edut.

2. Sopimuspuolet ilmoittavat sihteeristölle kaikista 1 kappaleessa mainituista kahdenvälisistä, monenvälisistä tai alueellisista sopimuksista tai järjestelyistä sekä vastaavista sopimuksista ja järjestelyistä, joihin ne ovat liittyneet ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa niiden osalta, ja joiden tarkoituksena on valvoa vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden siirtoa, jotka tapahtuvat kokonaan sellaisten sopimusten osapuolten välillä. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta maan rajan ylittäviin siirtoihin, jotka tapahtuvat edellä tarkoitettujen sopimusten perusteella, edellyttäen että sopimukset eivät ole ristiriidassa tämän yleissopimuksen edellyttämän vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden ympäristöä suojelevan huollon kanssa.

12 artikla

Vastuuta koskevat neuvottelut

Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä tarkoituksenaan hyväksyä, niin pian kuin käytännössä on mahdollista, pöytäkirja, jolla vahvistetaan asianmukaiset määräykset ja menettelytavat vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävästä siirrosta ja käsittelystä aiheutuneita vahinkoja koskevan vastuun ja korvauksen määrittämiseksi.

13 artikla

Tiedonkulku

1. Kun sopimuspuolen tietoon tulee vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävässä siirrosta tai tällaisten jätteiden käsittelyssä tapahtunut onnettomuus, joka saat-

4 paragraph 5, Parties may enter into bilateral, multilateral, or regional agreements or arrangements regarding transboundary movement of hazardous wastes or other wastes with Parties or non-Parties provided that such agreements or arrangements do not derogate from the environmentally sound management of hazardous wastes and other wastes as required by this Convention. These agreements or arrangements shall stipulate provisions which are not less environmentally sound than those provided for by this convention in particular taking into account the interests of developing countries.

2. Parties shall notify the Secretariat of any bilateral, multilateral or regional agreements or arrangements referred to in paragraph 1 and those which they have entered into prior to the entry into force of this Convention for them, for the purpose of controlling transboundary movements of hazardous wastes and other wastes which take place entirely among the Parties to such agreements. The provisions of this Convention shall not affect transboundary movements which take place pursuant to such agreements provided that such agreements are compatible with the environmentally sound management of hazardous wastes and other wastes as required by this Convention.

Article 12

Consultations on Liability

The Parties shall co-operate with a view to adopting, as soon as practicable, a protocol setting out appropriate rules and procedures in the field of liability and compensation for damage resulting from the transboundary movement and disposal of hazardous wastes and other wastes.

Article 13

Transmission of Information

1. The Parties shall, whenever it comes to their knowledge, ensure that, in the case of an accident occurring during the transboundary movement of hazardous wastes or other wastes

taa vaarantaa terveyttä tai ympäristöä muissa valtioissa, sen on varmistettava, että näille valtioille ilmoitetaan asiasta välittömästi.

2. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen sihteeristön välityksellä

(a) toimivaltaisten viranomaisten ja/tai yhteisyksikön nimeämistä koskevat muutokset 5 artiklan mukaisesti,

(b) vaarallisten jätteiden kansallisia määritelmiä koskevat muutokset 3 artiklan mukaisesti, sekä mahdollisimman pian

(c) tekemänsä päätökset olla kokonaan tai osittain hyväksymättä vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maahantuontia kansallisen lainkäyttövaltansa alueella tapahtuvaa käsitte-lyä varten,

(d) tekemänsä päätökset rajoittaa vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maastavienttiä tai kieltää se,

(e) kaikki muut tämän artiklan 4 kappaleen nojalla vaadittavat tiedot.

3. Sopimuspuolet toimittavat kansallisten lakien ja määräystensä mukaisesti sihteeristön välityksellä 15 artiklan nojalla perustetulle sopimuspuolten konferenssille ennen kunkin kalenterivuoden päättymistä edellistä kalenterivuotta koskevan selvityksen, josta tulee käydä ilmi seuraavat tiedot

(a) sopimuspuolen 5 artiklan mukaisesti nimeämät toimivaltaiset viranomaiset ja yhteisyksikkö,

(b) tiedot vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maasta toiseen tapahtuneista maastavienneistä, joihin asianomainen sopimuspuoli on osallistunut mukaan luettuna

(i) maastavietyjen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden määrä, luokka, ominaisuudet, määränpää, mahdolliset kauttakulkumaat sekä ilmoitukseen annetussa vastauksessa yksilöity käsittelymenetelmä,

(ii) maahantuotujen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden määrä, luokka, ominaisuudet, alkuperä ja käsittelymenetelmät,

(iii) käsittelyt, jotka eivät toteutuneet aiotulla tavalla,

(iv) toimenpiteet maan rajan ylittävien vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden määrän vähentämiseksi,

(c) tiedot niistä toimenpiteistä, joihin sopimuspuoli on ryhtynyt tämän yleissopimuksen toteuttamiseksi,

or their disposal, which are likely to present risks to human health and the environment in other States, those states are immediately informed.

2. The Parties shall inform each other, through the Secretariat, of:

(a) Changes regarding the designation of competent authorities and/or focal points, pursuant to Article 5;

(b) Changes in their national definition of hazardous wastes, pursuant to Article 3;

and, as soon as possible,

(c) Decisions made by them not to consent totally or partially to the import of hazardous wastes or other wastes for disposal within the area under their national jurisdiction;

(d) Decisions taken by them to limit or ban the export of hazardous wastes or other wastes;

(e) Any other information required pursuant to paragraph 4 of this Article.

3. The parties, consistent with national laws and regulations, shall transmit, through the Secretariat, to the Conference of the Parties established under Article 15, before the end of each calendar year, a report on the previous calendar year, containing the following information:

(a) Competent authorities and focal points that have been designated by them pursuant to Article 5;

(b) Information regarding transboundary movements of hazardous wastes or other wastes in which they have been involved, including:

(i) The amount of hazardous wastes and other wastes exported, their category, characteristics, destination, any transit country and disposal method as stated on the response to notification;

(ii) The amount of hazardous wastes and other wastes imported, their category, characteristics, origin, and disposal methods;

(iii) Disposals which did not proceed as intended;

(iv) Efforts to achieve a reduction of the amount of hazardous wastes or other wastes subject to transboundary movement;

(c) Information on the measures adopted by them in implementation of this Convention;

(d) tiedot sopimuspuolen kokoamista saatavina olevista asianmukaisista tilastoista, jotka koskevat vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden tuotannon, kuljetuksen ja käsittelyn aiheuttamia terveys- ja ympäristövaikutuksia,

(e) tiedot tämän yleissopimuksen 11 artiklan mukaisista kahdenvälisistä, monenvälisistä ja alueellisista sopimuksista ja järjestelyistä; joihin sopimuspuoli on liittynyt,

(f) tiedot vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävässä siirrossa tapahtuneista onnettomuuksista sekä toimenpiteistä, joihin niiden johdosta on ryhdytty,

(g) tiedot sopimuspuolen lainkäyttövallan alueella toimivista käsittelyvaihtoehdoista,

(h) tiedot toimenpiteistä, joilla pyritään kehittämään vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä vähentävää ja/tai niiden tuotantoa poistavaa teknologiaa ja

(i) muut sopimuspuolten konferenssin asiaan kuuluviksi katsomat tiedot.

4. Sopimuspuolet varmistavat kansallisten lakiansa ja määräystensä mukaisesti, että jokaisesta vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maan rajan ylittävää siirtoa koskevasta ilmoituksesta ja siihen annetusta vastauksesta lähetetään jäljennös sihteeristölle, milloin sopimuspuoli, joka katsoo, että kyseinen siirto saattaa vaikuttaa sen ympäristöön, on sitä pyytänyt.

(d) Information on available qualified statistics which have been compiled by them on the effects on human health and the environment of the generation, transportation and disposal of hazardous wastes or other wastes;

(e) Information concerning bilateral, multilateral and regional agreements and arrangements entered into pursuant to Article 11 of this Convention;

(f) Information on accidents occurring during the transboundary movement and disposal of hazardous wastes and other wastes and on the measures undertaken to deal with them;

(g) Information on disposal options operated within the area of their national jurisdiction;

(h) Information on measures undertaken for development of technologies for the reduction and/or elimination of production of hazardous wastes and other wastes; and

(i) Such other matters as the Conference of the Parties shall deem relevant.

4. The Parties, consistent with national laws and regulations, shall ensure that copies of each notification concerning any given transboundary movement of hazardous wastes or other wastes, and the response to it, are sent to the Secretariat when a Party considers that its environment may be affected by that transboundary movement has requested that this should be done.

14 artikla

Rahoitus

1. Sopimuspuolet sopivat, että vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden huoltoa ja niiden tuotannon rajoittamista mahdollisimman pieneksi koskevaa koulutusta ja teknologian siirtoa varten perustetaan alueellisia keskuksia eri alueiden ja paikallisten osa-alueiden erityisten tarpeiden mukaan. Sopimuspuolet päättävät sopivien vapaaehtoisten rahastointijärjestelmien perustamisesta.

2. Sopimuspuolet harkitsevat jatkuvasti täydennettävän rahaston perustamista väliaikaisen avun antamiseksi hätätilanteissa vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävissä siirroissa ja tällaisten jätteiden käsittelyssä tapahtuvista onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi mahdollisimman pieneksi.

Article 14

Financial Aspects

1. The Parties agree that, according to the specific needs of different regions and subregions, regional or sub-regional centres for training and technology transfers regarding the management of hazardous wastes and other wastes and the minimization of their generation should be established. The Parties shall decide on the establishment of appropriate funding mechanisms of a voluntary nature.

2. The Parties shall consider the establishment of a revolving fund to assist on an interim basis in case of emergency situations to minimize damage from accidents arising from transboundary movements of hazardous wastes and other wastes or during the disposal of those wastes.

15 artikla

Sopimuspuolten konferenssi

1. Täten perustetaan sopimuspuolten konferenssi. Konferenssin ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle UNEP:n pääjohtaja vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta. Sen jälkeen pidetään varsinaisia kokouksia säännöllisin väliajoin sen mukaan, kuin konferenssin ensimmäisessä kokouksessa päätetään.

2. Sopimuspuolten konferenssin ylimääräisiä kokouksia pidetään, kun konferenssi katsoo sen tarpeelliseksi tai kun jokin sopimuspuoli sitä kirjallisesti pyytää edellyttäen, että kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sihteeristö on toimittanut pyynnöstä tiedon muille sopimuspuolille, pyyntöä tukee ainakin kolmasosa sopimuspuolista.

3. Sopimuspuolten konferenssi laatii ja hyväksyy yksimielisesti menettelytapasäännöt itselleen ja perustamilleen toimielimille samoin kuin rahoitussäännöt, joilla määrätään erityisesti sopimuspuolten osallistumisesta tämän yleissopimuksen rahoittamiseen.

4. Ensimmäisessä kokouksessaan sopimuspuolet harkitsevat mahdollisia lisätoimenpiteitä, joita tarvitaan avustamaan sopimuspuolia merellisen ympäristön suojelemiseen ja säilyttämiseen liittyvien velvollisuuksiensa täyttämiseksi tämän yleissopimuksen puitteissa.

5. Sopimuspuolten konferenssi tarkkailee ja arvioi jatkuvasti tämän yleissopimuksen toteuttamisen tehokkuutta ja lisäksi

(a) edistää asiaan kuuluvien toimintaperiaatteiden, strategioiden ja toimenpiteiden yhdenmukaisamista vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen rajoittamiseksi mahdollisimman pieneksi,

(b) harkitsee ja hyväksyy tarpeen mukaan muutoksia tähän yleissopimukseen ja sen liitteisiin ottaen huomioon *inter alia* saatavina olevat tieteelliset, tekniset, taloudelliset ja ympäristöä koskevat tiedot,

(c) harkitsee ja ryhtyy tarvittaviin lisätoimiin tämän yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi yleissopimuksen toiminnasta ja II artiklassa tarkoitettujen sopimusten ja järjestelyjen toiminnasta saatujen kokemusten valossa,

(d) harkitsee ja hyväksyy pöytäkirjoja tarpeen mukaan,

Article 15

Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established. The first meeting of the Conference of the parties shall be convened by the Executive Director of UNEP not later than one year after the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be determined by the Conference at its first meeting.

2. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

3. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt rules of procedure for itself and for any subsidiary body it may establish, as well as financial rules to determine in particular the financial participation of the Parties under this Convention.

4. The Parties at their first meeting shall consider any additional measures needed to assist them in fulfilling their responsibilities with respect to the protection and the preservation of the marine environment in the context of this Convention.

5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the effective implementation of this Convention, and, in addition, shall:

(a) Promote the harmonization of appropriate policies, strategies and measures for minimizing harm to human health and the environment by hazardous wastes and other wastes;

(b) Consider and adopt, as required, amendments to this Convention and its annexes, taking into consideration, *inter alia*, available scientific, technical, economic and environmental information;

(c) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention in the light of experience gained in its operation and in the operation of the agreements and arrangements envisaged in Article 11;

(d) Consider and adopt protocols as required; and

(e) perustaa alaisuuteensa tämän yleissopimuksen toteuttamisen kannalta tarpeelliseksi katsomiaan toimielimiä.

6. Yhdistyneet Kansakunnat, sen erityisjärjestöt sekä tähän yleissopimukseen kuulumattomat valtiot voivat olla edustettuina sopimuspuolten konferenssin kokouksissa huomioitsijoina. Ellei vähintään kolmasosa läsnäolevista sopimuspuolista sitä vastusta, huomioitsijaksi voidaan hyväksyä mikä tahansa muu kansallinen tai kansainvälinen, hallitustenvälinen tai ei-hallitustenvälinen toimielin tai järjestö, jonka toimialaan kuuluvat vaaralliset jätteet tai muut jätteet ja joka on ilmoittanut sihteeristölle halukkuudestaan olla edustettuna sopimuspuolten konferenssin kokouksessa huomioitsijana. Huomioitsijoiden hyväksymisessä ja osallistumisessa noudatetaan sopimusvaltioiden konferenssin hyväksymiä menettelytapasääntöjä.

7. Sopimuspuolten konferenssi arvioi kolmen vuoden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen vähintään joka kuudes vuosi yleissopimuksen toimivuutta ja harkitsee tarpeen mukaan uusimpien tieteellisten, ympäristöä koskevien, teknisten ja taloudellisten tietojen valossa vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen kieltämistä kokonaan tai osittain.

16 artikla *Sihteeristö*

1. Sihteeristön tehtäviin kuuluu

(a) 15 ja 17 artikloissa tarkoitettujen kokousten ja niiden toimistopalvelujen järjestäminen,

(b) 3, 4, 6, 11 ja 13 artiklojen mukaan saatuihin tietoihin, 15 artiklan nojalla perustettujen toimielinten kokouksista saatuihin tietoihin sekä soveltuvien osin asiaan kuuluvilta hallitustenvälisiltä järjestöiltä ja kansalaisjärjestöiltä saatuihin tietoihin perustuvien selvitysten laatiminen ja jakaminen,

(c) toimintaansa tämän yleissopimuksen mukaisten tehtäviensä täyttämiseksi koskevien selvitysten laatiminen sekä niiden esittäminen sopimuspuolten konferenssille,

(d) asiaan kuuluvien kansainvälisten toimielinten kanssa tapahtuvan tarvittavan koordinaation varmistaminen ja erityisesti tehtäviensä tehokkaan täyttämisen edellyttämiin hallinnollisiin järjestelyihin ja sopimusjärjestelyihin liittyminen,

(e) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Convention.

6. The United Nations, its specialized agencies, as well as any State not party to this Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties. Any other body or agency, whether national or international, a governmental or non-governmental, qualified in fields relating to hazardous wastes or other wastes which has informed the Secretariat of its wish to be represented as an observer at a meeting of the Conference of the Parties, may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

7. The Conference of the Parties shall undertake three years after the entry into force of this Convention, and at least every six years thereafter, an evaluation of its effectiveness and, if deemed necessary, to consider the adoption of a complete or partial ban of transboundary movements of hazardous wastes and other wastes in light of transboundary movements of hazardous wastes and other wastes in light of the latest scientific, environmental, technical and economic information.

Article 16 *Secretariat*

1. The functions of the Secretariat shall be:

(a) To arrange for and service meetings provided for in Article 15 and 17;

(b) To prepare and transmit reports based upon information received in accordance with Articles 3, 4, 6, 11 and 13 as well as upon information derived from meetings of subsidiary bodies established under Article 15 as well as upon, as appropriate, information provided by relevant intergovernmental and non-governmental entities;

(c) To prepare reports on its activities carried out in implementation of its functions under this Convention and present them to the Conference of the Parties;

(d) To ensure the necessary coordination with relevant international bodies, and in particular to enter into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions;

(e) yhteydenpito sopimuspuolten tämän yleissopimuksen 5 artiklan mukaisesti nimeämien yhteyssyksiköiden ja toimivaltaisten viranomaisten kanssa,

(f) vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden käsittelyä varten sopimuspuolena olevassa valtiossa olevia luvan saaneita paikkoja ja laitoksia koskevien tietojen kerääminen ja näiden tietojen toimittaminen muille sopimuspuolille,

(g) seuraavia seikkoja koskevien tietojen vastaanottaminen sopimuspuolilta ja niiden toimittaminen edelleen muille sopimuspuolille:

— teknisen avunannon ja koulutuksen voimavarat,

— saatavana oleva tekninen ja tieteellinen osaaminen,

— neuvonanto- ja asiantuntijavoimavarat ja

— voimavarojen saatavuus

avustaakseen pyydettyä sopimuspuolia seuraavilla aloilla:

— tämän yleissopimuksen mukaisen ilmoitusjärjestelmän käsittely,

— vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden huolto,

— vaarallisiin jätteisiin ja muihin jätteisiin liittyvä ympäristöä suojeleva teknologia, kuten vähäjäteteknologia tai jätteetön teknologia,

— käsittelymahdollisuuksien ja -paikkojen arviointi,

— vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden seuranta sekä

— toimenpiteet hätätilanteissa,

(h) tietojen antaminen sopimuspuolille näiden pyynnöstä sellaisista konsulteista tai konsulttiyrityksistä, joilla on alan edellyttämä tekninen pätevyys ja jotka voivat avustaa sopimuspuolia maan rajan ylittävää siirtoa koskevan ilmoituksen käsittelyssä, vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden erän sekä vastaavan ilmoituksen yhdenmukaisuuden tarkastamisessa ja/tai sen tarkastamisessa, että vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden suunnitellut käsittelylaitokset ovat ympäristöä suojelevia, milloin on syytä epäillä, ettei kyseisiä jätteitä huolletaisi ympäristöä suojelevasti. Sihteeristö ei kustanna tällaisia tarkastuksia,

(i) sopimuspuolten avustaminen näiden pyynnöstä laittoman kuljetuksen tunnistamisessa sekä kaikkien saamiensa laitonta kuljetusta koskevien tietojen välitön toimittaminen asianomaisille valtioille,

(j) sopimuspuolten sekä asiaan kuuluvien ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa yhteistyössä toimiminen asiantuntijoi-

(e) To communicate with focal points and competent authorities established by the Parties in accordance with Article 5 of this Convention;

(f) To compile information concerning authorized national sites and facilities of Parties available for the disposal of their hazardous wastes and other wastes and to circulate this information among Parties;

(g) To receive and convey information from and to Parties on;

— sources of technical assistance and training;

— available technical and scientific know-how;

— sources of advice and expertise; and

— availability of resources

with a view to assisting them, upon request, in such areas as:

— the handling of the notification system of this Convention;

— the management of hazardous wastes and other wastes;

— environmentally sound technologies relating to hazardous wastes and other wastes, such as low- and non-waste technology;

— the assessment of disposal capabilities and sites;

— the monitoring of hazardous wastes and other wastes; and

— emergency responses;

(h) To provide Parties, upon request, with information on consultants or consulting firms having the necessary technical competence in the field, which can assist them to examine a notification for a transboundary movement, the concurrence of a shipment of hazardous wastes or other wastes with the relevant notification, and/or the fact that the proposed disposal facilities for hazardous wastes or other wastes are environmentally sound, when they have reason to believe that the wastes in question will not be managed in an environmentally sound manner. Any such examination would not be at the expense of the Secretariat;

(i) To assist Parties upon request in their identification of cases of illegal traffic and to circulate immediately to the Parties concerned any information it has received regarding illegal traffic;

(j) To co-operate with Parties and with relevant and competent international organizations and agencies in the provision of experts

den ja välineiden saamiseksi silloin, kun sopimuspuoli hätätapauksessa tarvitsee nopeata apua, ja

(k) muut tämän yleissopimuksen tavoitteisiin liittyvät tehtävät sen mukaan, kuin sopimuspuolten konferenssi päättää.

2. Sihteeristön tehtäviä hoitaa väliaikaisesti UNEP, kunnes sopimuspuolten konferenssi on 15 artiklan mukaisesti pitänyt ensimmäisen kokouksensa.

3. Ensimmäisessä kokouksessaan sopimuspuolten konferenssi nimittää sihteeristön niiden olemassa olevien, toimivaltaisten hallitustenvälisten järjestöjen joukosta, jotka ovat ilmaisseet halukkuutensa hoitaa tämän yleissopimuksen mukaisia sihteeristön tehtäviä. Tässä kokouksessa sopimuspuolten konferenssi myös arvioi, miten väliaikainen sihteeristö on täyttänyt tehtävänsä, erityisesti edellä 1 kappaleessa tarkoitettua tehtävänsä, ja päättää näiden tehtävien sopivasta kokoonpanosta.

17 artikla

Yleissopimuksen muuttaminen

1. Sopimuspuoli voi esittää muutoksia tähän yleissopimukseen ja jonkin pöytäkirjan sopimuspuoli voi esittää muutoksia asianomaiseen pöytäkirjaan. Muutoksissa on huomioitava *inter alia* asiaan kuuluvat tieteelliset ja tekniset näkökohdat.

2. Tähän yleissopimukseen tehtävät muutokset hyväksytään sopimuspuolten konferenssin kokouksessa. Pöytäkirjoihin tehtävät muutokset hyväksytään asianomaisen pöytäkirjan sopimuspuolten kokouksessa. Sihteeristö toimittaa tähän yleissopimukseen tai sen pöytäkirjaan esitetyn muutoksen tekstin, ellei asianomaisessa pöytäkirjassa toisin määrätä, sopimuspuolille vähintään kuusi kuukautta ennen kokousta, jossa muutos esitetään hyväksyttäväksi. Sihteeristö toimittaa muutosesitykset tiedoksi myös tämän yleissopimuksen allekirjoittajille.

3. Sopimuspuolet yrittävät päästä yksimieliseen sopimukseen kaikista tähän yleissopimukseen tehtävistä muutosesityksistä. Jos yksimielisyyteen ei päästä, muutos hyväksytään kolmen neljäsosan enemmistöllä kokouksessa läsnäolevien ja äänestävien sopimuspuolten äänistä. Tallettaja toimittaa muutoksen kaikille sopimuspuolille ratifiointia, hyväksymistä tai virallista vahvistamista varten.

and equipment for the purpose of rapid assistance to States in the event of an emergency situation; and

(k) To perform such other functions relevant to the purposes of this Convention as may be determined by the Conference of the Parties.

2. The secretariat functions will be carried out on an interim basis by UNEP until the completion of the first meeting of the Conference of the Parties held pursuant to Article 15.

3. At its first meeting, the Conference of the Parties shall designate the Secretariat from among those existing competent intergovernmental organizations which have signified their willingness to carry out the secretariat functions under this Convention. At this meeting, the Conference of the Parties shall also evaluate the implementation by the interim Secretariat of the functions assigned to it, in particular under paragraph 1 above, and decide upon the structures appropriate for those functions.

Article 17

Amendment of the Convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention and any Party to a protocol may propose amendments to that protocol. Such amendments shall take due account, *inter alia*, of relevant scientific and technical considerations.

2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. Amendments to any protocol shall be adopted at a meeting of the Parties to the protocol in question. The text of any proposed amendment to this Convention or to any protocol, except as may otherwise be provided in such protocol, shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate proposed amendments to the Signatories to this Convention for information.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting, and shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, approval, formal confirmation or acceptance.

4. Edellä 3 kappaleessa mainittua menettelyä sovelletaan kaikkien pöytäkirjojen muutoksiin paitsi, että muutoksen hyväksymiseen riittää kahden kolmasosan enemmistö kokouksessa läsnäolevien ja äänestävien asianomaisen pöytäkirjan sopimuspuolten äänistä.

5. Muutoksia koskevat ratifioimis- ja hyväksymiskirjat sekä virallista vahvistamista koskevat asiakirjat talletetaan tallettajan huostaan. Artiklan 3 tai 4 kappaleen mukaisesti hyväksytyt muutokset tulevat voimaan muutoksen hyväksyneiden sopimuspuolten kesken yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun tallettaja on vastaanottanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjat tai virallista vahvistamista koskevat asiakirjat vähintään kolmelta neljäosalta sopimuspuolia, jotka ovat hyväksyneet asianomaisen pöytäkirjan muutoksen, ellei pöytäkirjassa toisin määrätä. Muutokset tulevat voimaan muiden sopimuspuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun asianomainen sopimuspuoli on tallettanut muutosta koskevan ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa tai virallista vahvistamista koskevan asiakirjansa.

6. Tässä artiklassa ”läsnäolevat ja äänestävät sopimuspuolet” tarkoittaa läsnäolevia sopimuspuolia, jotka äänestävät puolesta tai vastaan.

18 artikla

Liitteiden hyväksyminen ja muuttaminen

1. Tämän yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen liitteet muodostavat yleissopimuksen tai asianomaisen pöytäkirjan erottamattoman osan, ja ellei nimenomaisesti toisin määrätä, kaikki viittaukset tähän yleissopimukseen tai sen pöytäkirjoihin ovat samalla viittauksia niiden liitteisiin. Liitteiden sisältö on rajoitettu tieteellisiin, teknisiin ja hallinnollisiin asioihin.

2. Ellei asianomaisessa pöytäkirjassa sen liitteistä toisin määrätä, noudatetaan tähän yleissopimukseen tai sen pöytäkirjoihin lisättävien liitteiden esittämisen, hyväksymisen ja voimaantulon osalta seuraavaa menettelyä:

(a) tähän yleissopimukseen ja sen pöytäkirjoihin lisättävät liitteet esitetään ja hyväksytään 17 artiklan 2, 3 ja 4 kappaleessa määrätyn menettelyn mukaisesti,

(b) sopimuspuoli, joka ei voi hyväksyä tähän yleissopimukseen lisättävää liitettä tai liitettä sellaiseen pöytäkirjaan, jonka sopimuspuolena

4. The procedure mentioned in paragraph 3 above shall apply to amendments to any protocol, except that a two-thirds majority of the Parties to that protocol present and voting at the meeting shall suffice for their adoption.

5. Instruments of ratification, approval, formal confirmation or acceptance of amendments shall be deposited with the Depositary. Amendments adopted in accordance with paragraphs 3 or 4 above shall enter into force between Parties having accepted them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of their instrument of ratification, approval, formal confirmation or acceptance by at least three-fourths of the Parties who accepted the amendments to the protocol concerned, except as may otherwise be provided in such protocol. The amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, approval, formal confirmation of acceptance of the amendments.

6. For the purpose of this Article, ”Parties present and voting” means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 18

Adoption and Amendment of Annexes

1. The annexes to this Convention or to any protocol shall form an integral part of this Convention or of such protocol, as the case may be and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention or its protocols constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to scientific, technical and administrative matters.

2. Except as may be otherwise provided in any protocol with respect to its annexes, the following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention or of annexes to a protocol:

(a) Annexes to this Convention and its protocols shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in Article 17, paragraphs 2, 3 and 4;

(b) Any party that is unable to accept an additional annex to this Convention or an annex to any protocol to which it is party shall

asianomainen sopimuspuoli on, ilmoittaa asiasta kirjallisesti tallettajalle kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona tallettaja on ilmoittanut liitteen hyväksymisestä. Tallettaja antaa välittömästi kaikille sopimuspuolille tiedoksi täten vastaanottamansa ilmoitukset. Sopimuspuoli voi milloin tahansa korvata aikaisemman vastustuksensa hyväksymisellä, joilloin liitteet tulevat voimaan asianomaisen sopimuspuolen osalta,

(c) liite tulee voimaan kaikkien tämän yleissopimuksen sopimuspuolten tai asianomaisen pöytäkirjan sopimuspuolten osalta, jotka eivät ole tehneet edellä b kohdassa tarkoitettua ilmoitusta, kuuden kuukauden kuluttua päivästä, jona tallettaja on lähettänyt ilmoituksen,

3. Tämän yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen liitteitä koskevien muutosten esittämisen, hyväksymisen ja voimaantulon osalta noudatetaan samaa menettelyä kuin yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen liitteiden esittämisessä, hyväksymisessä ja voimaantulossa. Liitteissä ja niiden muutoksissa on huomioitava *inter alia* asiaan kuuluvat tieteelliset ja tekniset näkökohdat.

4. Jos lisättävä liite tai liitteen muutos koskee tämän yleissopimuksen tai sen pöytäkirjan muutosta, lisätty tai muutettu liite ei tule voimaan, ennen kuin yleissopimuksen tai pöytäkirjan muutos on tullut voimaan.

19 artikla

Toteennäyttäminen

Sopimuspuoli, jolla on syytä epäillä, että toinen sopimuspuoli toimii tai on toiminut tästä yleissopimuksesta johtuvien velvoitteidensa vastaisesti, voi ilmoittaa asiasta sihteeristölle sekä samalla ja välittömästi joko suoraan tai sihteeristön välityksellä sopimuspuolelle, jota vastaan väite on tehty. Sihteeristön tulisi toimittaa kaikki asiaan kuuluvat tiedot sopimuspuolille.

20 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Sopimuspuolet pyrkivät ratkaisemaan tämän yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen tulkinnasta, soveltamisesta tai noudattamisesta syntyvät riidat neuvottelemalla tai muulla valitsemallaan rauhanomaisella tavalla.

so notify the Depositary, in writing, within six months from the date of the communication of the adoption by the Depositary. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time substitute an acceptance for a previous declaration of objection and the annexes shall thereupon enter into force for that Party;

(c) On the expiry of six months from the date of the circulation of the communication by the Depositary, the annex shall become effective for all Parties to this Convention or to any protocol concerned, which have not submitted a notification in accordance with the provision of subparagraph (b) above.

3. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention or to any protocol shall be subject to the same procedure as for the proposal, adoption and entry into force of annexes to the Convention or annexes to a protocol. Annexes and amendments thereto shall take due account, *inter alia*, of relevant scientific and technical considerations.

4. If an additional annex or an amendment to an annex involves an amendment to this Convention or to any protocol, the additional annex or amended annex shall not enter into force until such time as the amendment to this Convention or to the protocol enters into force.

Article 19

Verification

Any Party which has reason to believe that another Party is acting or has acted in breach of its obligations under this Convention may inform the Secretariat thereof, and in such an event, shall simultaneously and immediately inform, directly or through the Secretariat, the Party against whom the allegations are made. All relevant information should be submitted by the Secretariat to the Parties.

Article 20

Settlement of Disputes

1. In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of, or compliance with, this Convention or any protocol thereto, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their own choice.

2. Elleivät asianomaiset sopimuspuolet pysty ratkaisemaan riitaansa edellisessä kappaleessa mainituin keinoin, riita saatetaan asianomaisten suostumuksella Kansainväliseen tuomioistuimeen tai välitystuomioistuimeen välimiesmenettelyä koskevassa VI liitteessä määrätyillä ehdoilla. Vaikka sopimukseen riidan saattamisesta Kansainväliseen tuomioistuimeen tai välitystuomioistuimeen ei päästäisikään, tämä ei vapauta sopimuspuolia velvollisuudesta pyrkiä ratkaisuun 1 kappaleessa mainituin keinoin.

3. Valtio tai poliittinen ja/tai taloudellinen yhdentymisjärjestö voi tämän yleissopimuksen ratifioidessaan, hyväksyessään tai virallisesti vahvistaessaan tai siihen liittyessään tai milloin tahansa sen jälkeen selittää tunnustavansa *ipso facto* pakollisena ja ilman erityistä sopimusta jokaiseen saman velvoitteen hyväksyvään sopimuspuoleen nähden:

(a) riidan saattamisen Kansainväliseen tuomioistuimeen, ja/tai

(b) VI liitteen määräysten mukaisen välimiesmenettelyn.

Nämä selitykset annetaan kirjallisesti sihteeristölle, joka antaa ne tiedoksi sopimuspuolille.

2. If the Parties concerned cannot settle their dispute through the means mentioned in the preceding paragraph, the dispute, if the parties to the dispute agree, shall be submitted to the International Court of Justice or to arbitration under the conditions set out in Annex VI on Arbitration. However, failure to reach common agreement on submission of the dispute to the International Court of Justice or to arbitration shall not absolve the Parties from the responsibility of continuing to seek to resolve it by the means referred to in paragraph 1.

3. When ratifying, accepting, approving, formally confirming or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a State or political and/or economic integration organization may declare that it recognizes as compulsory *ipso facto* and without special agreement, in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) submission of the dispute to the International Court of Justice; and/or

(b) arbitration in accordance with the procedures set out in Annex VI.

Such declaration shall be notified in writing to the Secretariat which shall communicate it to the Parties.

21 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten valtioille, Namibialle Yhdistyneiden Kansakuntien Namibia-neuvoston edustamana sekä poliittisille ja/tai taloudellisille yhdentymisjärjestöille Baselissa 22 päivänä maaliskuuta 1989, Sveitsin valaliiton ulkoasiainministeriössä Bernissä 23 päivästä maaliskuuta 30 päivään kesäkuuta 1989 ja Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 1 päivästä heinäkuuta 1989 22 päivään maaliskuuta 1990.

Article 21

Signature

This Convention shall be open for signature by States, by Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, and by political and/or economic integration organizations, in Basel on 22 March 1989, at the Federal Department of Foreign Affairs of Switzerland in Berne from 23 March 1989 to 30 June 1989, and at United Nations Headquarters in New York from 1 July 1989 to 22 March 1990.

22 artikla

Ratifiointi, hyväksyminen tai virallinen vahvistaminen

1. Tämä yleissopimus edellyttää valtioiden ja Yhdistyneiden Kansakuntien Namibia-neuvoston edustaman Namibian ratifiointista tai hyväksymistä sekä poliittisten ja/tai taloudellisten yhdentymisjärjestöjen virallista vahvistamista tai hyväksymistä. Ratifiointi- ja hyväksymis-

Article 22

Ratification, Acceptance, Formal Confirmation or Approval

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, and to formal confirmation or approval by political and/or economic integration organizations. Instruments of ratifi-

kirjat sekä virallista vahvistamista koskevat asiakirjat talletaan tallettajan huostaan.

2. Edellä 1 kappaleessa tarkoitettua järjestöä, joka tulee tämän yleissopimuksen sopimuspuoleksi ilman, että mikään sen jäsenvaltioista on yleissopimuksen sopimuspuoli, sitovat tämän yleissopimuksen mukaiset velvoitteet. Sellaisen järjestön osalta, jonka yksi tai useampi jäsenvaltio on tämän yleissopimuksen sopimuspuoli, järjestö ja sen jäsenvaltiot päättävät kunkin velvollisuuksista yleissopimuksen asettamien velvoitteiden toteuttamiseen nähden. Tällaisissa tapauksissa järjestö ja sen jäsenvaltiot eivät saa samanaikaisesti harjoittaa tästä yleissopimuksesta johtuvia oikeuksia.

3. Virallista vahvistamista tai hyväksymistä koskevista asiakirjoissaan edellä 1 kappaleessa tarkoitettujen järjestöjen selittävät toimivaltansa rajat tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta. Järjestöt ilmoittavat myös kaikista olennaisista toimivallassaan tapahtuneista muutoksista tallettajalle, joka toimittaa tiedon edelleen sopimuspuolille.

23 artikla

Liittyminen

1. Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten valtioille, Namibialle Yhdistyneiden Kansakuntien Namibianeuvoston edustamana sekä poliittisille ja/tai taloudellisille yhdentymisjärjestöille sen päivän jälkeen, jona yleissopimus lakkaa olemasta avoinna allekirjoittamista varten. Liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

2. Edellä 1 kappaleessa tarkoitettujen järjestöjen selittävät liittymiskirjoissaan toimivaltansa rajat tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta. Järjestöt ilmoittavat myös kaikista olennaisista toimivallassaan tapahtuneista muutoksista tallettajalle.

3. Yleissopimuksen 22 artiklan 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan poliittisiin ja/tai taloudellisiin yhdentymisjärjestöihin, jotka liittyvät tähän yleissopimukseen.

24 artikla

Äänioikeus

1. Jäljempänä 2 kappaleessa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta jokaisella sopimuspuolella on yksi ääni.

cation, acceptance, formal confirmation, or approval shall be deposited with the Depositary.

2. Any organization referred to in paragraph 1 above which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to the Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

3. In their instruments of formal confirmation or approval, the organizations referred to in paragraph 1 above shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention. These organizations shall also inform the Depositary, who will inform the Parties of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 23

Accession

1. This Convention shall be open for accession by States, by Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, and by political and/or economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature. The instruments of accession shall be deposited with the Depositary.

2. In their instruments of accession, the organizations referred to in paragraph 1 above shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modification in the extent of their competence.

3. The provisions of Article 22 paragraph 2, shall apply to political and/or economic integration organizations which accede to this Convention.

Article 24

Right to Vote

1. Except as provided for in paragraph 2 below, each Contracting Party to this Convention shall have one vote.

2. Poliittiset ja/tai taloudelliset yhdentymisjärjestöt voivat toimivaltaansa kuuluvissa asioissa 22 artiklan 3 kappaleen ja 23 artiklan 2 kappaleen mukaisesti käyttää niin monta ääntä kuin niiden jäsenvaltioita on tämän yleissopimuksen tai asianomaisen pöytäkirjan sopimuspuolina. Tällaiset järjestöt eivät saa käyttää äänioikeuttaan, jos jäsenvaltiot käyttävät omaa äänioikeuttaan, ja päinvastoin.

25 artikla

Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona kahdeskymmenes ratifioimis- tai hyväksymiskirja, virallista vahvistamista koskeva asiakirja tai liittymiskirja on talletettu.

2. Valtion tai poliittisen ja/tai taloudellisen yhdentymisjärjestön osalta, joka ratifioi, hyväksyy tai virallisesti vahvistaa tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen sen jälkeen, kun kahdeskymmenes ratifioimis- tai hyväksymiskirja tai virallista vahvistamista koskeva asiakirja tai liittymiskirja on talletettu, tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona asianomainen valtio tai poliittinen ja/tai taloudellinen yhdentymisjärjestö on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa, virallista vahvistamista koskevan asiakirjansa tai liittymiskirjansa.

3. Edellä 1 ja 2 kappaleessa tarkoitetuissa tilanteissa poliittisen ja/tai taloudellisen yhdentymisjärjestön tallettamaa asiakirjaa ei lasketa asianomaisen järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.

26 artikla

Varaumat ja selitykset

1. Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä varaumia eikä poikkeuksia.

2. Tämän artiklan 1 kappale ei estä valtiota tai poliittista ja/tai taloudellista yhdentymisjärjestöä tämän yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifioimisen, hyväksymisen tai virallisen vahvistamisen tai siihen liittymisen yhteydessä antamasta selitystä tai lausuntoa, joka voi olla miten tahansa muotoiltu tai otsikoitu ja jonka tarkoituksena on *inter alia*, yhdenmukaistaa kyseisen valtion tai järjestön lait ja sääntelyt tämän yleissopimuksen määräysten mukaisiksi,

2. Political and/or economic integration organizations, in matters within their competence, in accordance with Article 22, paragraph 2, and Article 23, paragraph 2, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to the Convention or the relevant protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 25

Entry into Force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance, formal confirmation, approval or accession.

2. For each State or political and/or economic integration organization which ratifies, accepts, approves or formally confirms this Convention or accedes thereto after the date of the deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession, it shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or political and/or economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a political and/or economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 26

Reservations and Declarations

1. No reservation or exception may be made to this Convention.

2. Paragraph 1 of this Article does not preclude a State or political and/or economic integration organization, when signing, ratifying, accepting, approving, formally confirming or acceding to this Convention, from making declarations or statements, however phrased or named, with a view, *inter alia*, to the harmonization of its laws and regulations with the provisions of this Convention, provided that such declarations or statements do not purport

edellyttäen että selityksellä tai lausunnolla ei pyritä poissulkemaan tai muuttamaan tämän yleissopimuksen määräyksistä johtuvia oikeudellisia vaikutuksia asianomaisessa valtiossa.

27 artikla

Irtisanominen

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän yleissopimuksen milloin tahansa kolmen vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta asianomaisen sopimuspuolen osalta antamalla tallettajalle kirjallisen irtisanomisilmoituksen.

2. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluessa siitä, kun tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen tai ilmoituksessa mainittuna myöhempänä ajankohtana.

28 artikla

Tallettaja

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri toimii tämän yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen tallettajana.

29 artikla

Todistusvoimaisuus

Tämän yleissopimuksen arabian-, kiinan-, englannin-, ranskan-, venäjän- ja espanjankieliset alkuperäistekstit ovat yhtä todistusvoimaisia.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Baselissa 22 päivänä maaliskuuta 1989

Liite I

VALVOTTAVIEN JÄTTEIDEN
LUOKAT

Jäteluokka alkuperän mukaan

Y1 Sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja klinikoilla syntyvät sairaanhoidon jätteet

to exclude or to modify the legal effects of the provisions of the Convention in their application to that State.

Article 27

Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depository.

2. Withdrawal shall be effective one year from receipt of notification by the Depository, or on such later date as may be specified in the notification.

Article 28

Depository

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depository of this Convention and of any protocol thereto.

Article 29

Authentic texts

The original Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Convention are equally authentic.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Basel on the 22 day of Mars 1989

Annex I

CATEGORIES OF WASTES TO BE
CONTROLLED

Waste Streams

Y1 Clinical wastes from medical care in hospitals, medical centers and clinics

Y2	Lääkkeiden tuotannossa ja valmistamisessa syntyvät jätteet	Y2	Wastes from the production and preparation of pharmaceutical products
Y3	Lääke- ja lääkeainejätteet	Y3	Waste pharmaceuticals, drugs and medicines
Y4	Eliöntorjunta-aineiden ja kasviperäisten lääkeaineiden ja niitä sisältävien valmisteiden tuotannossa, muokkaamisessa ja käytössä syntyvä jäte	Y4	Wastes from the production, formulation and use of biocides and phytopharmaceuticals
Y5	Puunsuojauskemikaalien ja niitä sisältävien valmisteiden tuotannossa, muokkaamisessa ja käytössä syntyvä jäte	Y5	Wastes from the manufacture, formulation and use of wood preserving chemicals
Y6	Orgaanisten liuottimien ja niitä sisältävien valmisteiden tuotannossa, muokkaamisessa ja käytössä syntyvä jäte	Y6	Wastes from the production, formulation and use of organic solvents
Y7	Lämpökäsittelyssä ja karkaisussa syntyvä syanideja sisältävä jäte	Y7	Wastes from heat treatment and tempering operations containing cyanides
Y8	Mineraalipohjaiset jäteöljyt, jotka eivät sovellu alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa	Y8	Waste mineral oils unfit for their originally intended use
Y9	Jäteöljy-vesi-, hiilivety-vesi -seokset, emulsiot	Y9	Waste oils/water, hydrocarbons/water mixtures, emulsions
Y10	Polykloorattuja bifenyylejä (PCB:t) ja/tai polykloorattuja terfenyylejä (PCT:t) ja/tai polybromattuja bifenyylejä (PBB:t) sisältävät tai niiden saastuttamat jäteaineet ja -esineet	Y10	Waste substances and articles containing or contaminated with polychlorinated biphenyls (PCBs) and/or polychlorinated terphenyls (PCTs) and/or polybrominated biphenyls (PBBs)
Y11	Tervaa sisältävä jäte, jota syntyy jalostuksessa, tislauksessa ja muussa pyrolyttisessä käsittelyssä	Y11	Waste tarry residues arising from refining, distillation and any pyrolytic treatment
Y12	Painovärien, väriaineiden, pigmenttien, maalien, lakkojen, vernissojen tuotannossa, muokkaamisessa ja käytössä syntyvä jäte	Y12	Wastes from production, formulation and use of inks, dyes, pigments, paints, lacquers, varnish
Y13	Hartsin, lateksin, muovien pehmittimien, liimojen/sideaineiden tuotannossa, muokkaamisessa ja käytössä syntyvä jäte	Y13	Wastes from production, formulation and use of resins, latex, plasticizers, glues/adhesives
Y14	Tutkimuksessa ja kehitys- tai opetustöinnä syntyvät kemialliset jätteet, joita ei ole tunnistettu ja/tai jotka ovat uusia ja joiden vaikutuksia ihmiseen ja/tai ympäristöön ei tunneta	Y14	Waste chemical substances arising from research and development or teaching activities which are not identified and/or are new and whose effects on man and/or the environment are not known
Y15	Räjähdyksenvaaralliset jätteet, joista ei säädetä muussa lainsäädännössä	Y15	Wastes of an explosive nature not subject to other legislation
Y16	Kehitteiden ja muiden valokuvauskemikaalien tuotannossa ja käytössä syntyvä jäte	Y16	Wastes from production, formulation and use of photographic chemicals and processing materials
Y17	Metallien ja muovien pintakäsittelyssä syntyvä jäte	Y17	Wastes resulting from surface treatment of metals and plastics
Y18	Teollisuusjätteiden käsittelyssä syntyvät jätteet	Y18	Residues arising from industrial waste disposal operations

Jätteet, jotka sisältävät

- Y19 metallikarbonyylejä
 Y20 berylliumia; berylliumyhdisteitä
 Y21 kuudenarvoisia kromiyhdisteitä
 Y22 kupariyhdisteitä
 Y23 sinkkiyhdisteitä
 Y24 arseenia; arseniyhdisteitä
 Y25 seleeniä; seleeniyhdisteitä
 Y26 kadmiumia; kadmiumyhdisteitä
 Y27 antimonia; antimonyyhdisteitä
 Y28 telluuria; telluriyhdisteitä
 Y29 elohopeaa; elohopeayhdisteitä
 Y30 talliumia; talliumyhdisteitä
 Y31 lyijyä; lyijy-yhdisteitä
 Y32 epäorgaanisia fluoriyhdisteitä, kalsiumfluoridia lukuunottamatta
 Y33 epäorgaanisia syanideja
 Y34 happamia liuoksia tai kiinteässä muodossa olevia happoja
 Y35 emäksisiä liuoksia tai kiinteässä muodossa olevia emäksiä
 Y36 asbestia (pölyä ja kuituja)
 Y37 orgaanisia fosforiyhdisteitä
 Y38 orgaanisia syanideja
 Y39 fenoleja; fenoliyhdisteitä, kloorifenolit mukaanluettuna
 Y40 eettereitä
 Y41 halogenoituja orgaanisia liuottimia
 Y42 orgaanisia liuottimia, halogenoituja liuottimia lukuunottamatta
 Y43 Polyklooratun dibentsofuraanin johdannaisia
 Y44 Polyklooratun dibentso-p-dioksiinin johdannaisia
 Y45 muita orgaanisia halogeeniyhdisteitä, joihin ei ole viitattu tässä liitteessä (esim. Y39, Y41, Y42, Y43, Y44)

Wastes having as constituents:

- Y19 Metal carbonyls
 Y20 Beryllium; beryllium compounds
 Y21 Hexavalent chromium compounds
 Y22 Copper compounds
 Y23 Zinc compounds
 Y24 Arsenic; arsenic compounds
 Y25 Selenium; selenium compounds
 Y26 Cadmium; cadmium compounds
 Y27 Antimony; antimony compounds
 Y28 Tellurium; tellurium compounds
 Y29 Mercury; mercury compounds
 Y30 Thallium; thallium compounds
 Y31 Lead; lead compounds
 Y32 Inorganic fluorine compounds excluding calcium fluoride
 Y33 Inorganic cyanides
 Y34 Acidic solutions or acids in solid form
 Y35 Basic solutions or bases in solid form
 Y36 Asbestos (dust and fibres)
 Y37 Organic phosphorous compounds
 Y38 Organic cyanides
 Y39 Phenols; phenol compounds including chlorophenols
 Y40 Ethers
 Y41 Halogenated organic solvents
 Y42 Organic solvents excluding halogenated solvents
 Y43 Any congener or polychlorinated dibenzofuran
 Y44 Any congener of polychlorinated dibenzop-dioxin
 Y45 Organohalogen compounds other than substances referred to in this Annex (eg. Y39, Y41, Y42, Y43, Y44).

Liite II

ERITYISTÄ HUOMIOTA VAATIVIEN
JÄTTEIDEN LUOKAT

- Y46 Kotitalousjätteet
 Y47 Kotitalousjätteiden polttamisessa syntyvät jäämät

Annex II

CATEGORIES OF WASTES REQUIRING
SPECIAL CONSIDERATION

- Y46 Wastes collected from households
 Y47 Residues arising from the incineration of household wastes

Liite III

Annex III

VAARALLISTEN AINEIDEN
OMINAISUUDETLIST OF HAZARDOUS
CHARACTERISTICS

YK-Luokka*	Koodi	Tunnusmerkit	UNClass*	Code	Characteristics
1	H1	Räjähdystarvikkeet Räjähdysaineella tai räjähdysalttiilla jätteellä tarkoitetaan kiinteää tai nestemäistä ainetta tai jätettä (tai aineiden tai jätteiden seosta) joka sellaisenaan kemiallisesti reagoimalla kykenee muodostamaan kaasua, jonka lämpötila, paine ja muodostumisnopeus ovat sellaisia, että niistä voi aiheutua vahinkoa aineen ympäristölle.	1	H1	Explosive An explosive substance or waste is a solid or liquid substance or waste (or mixture of substances or wastes) which is in itself capable by chemical reaction of producing gas at such a temperature and pressure and at such a speed as to cause damage to the surroundings.
3	H3	Palavat nesteet Palavat nesteet ovat nesteitä, nesteseoksia, nesteiden ja kiinteiden aineiden seoksia tai suspensioita (esimerkiksi maalit, vernissat, lakat jne., ei kuitenkaan aineet tai jätteet, jotka on luokiteltu vaaralliseksi muiden ominaisuuksiensa perusteella), joiden leimahduspiste on enintään 60.5° C määritettynä suljetun upokkaan menetelmällä tai enintään 65,6° C määritettynä avoimen upokkaan menetelmällä. (Koska tulokset avoimen upokkaan ja suljetun upokkaan menetelmällä eivät ole suoraan vertailukelpoisia ja jopa samalla menetelmällä saadut yksittäiset tulokset ovat usein poikkeavia, säännökset, jotka mahdollistavat yllämainituista lukuarvoista poikkeamisen, ovat tämän määritelmän hengen mukaisia.)	3	H3	Flammable liquids The word "flammable" has the same meanings as "inflammable". Flammable liquids are liquids, or mixtures of liquids, or liquids containing solids in solution or suspension (for example, paints, varnishes, lacquers, etc., but not including substances or wastes otherwise classified on account of their dangerous characteristics) which give off a flammable vapour at temperatures of not more than 60.5°C, closed-cup test, or not more than 65.6°C, open-cup test. (Since the results of open-cup tests and of closed-cup tests are not strictly comparable even individual results by the same test are often variable, regulations varying from the above figures to make allowance for such differences would be within the spirit of this definition.)
4.1	H4.1	Helposti syttyvät kiinteät aineet Kiinteät aineet tai jätteet, rä-	4.1	H4.1	Flammable solids Solids, or waste solids, other

* vastaa vaarallisten aineiden kuljetusta koskeviin Yhdistyneiden Kansakuntien suosituksiin sisältyvää vaarallisuusluokitusta (ST/SG/AC.10/1/Rev.5, United Nations, New York, 1988).

* Corresponds to the hazard classification system included in the United Nations Recommendations on the Transport of Dangerous Goods (ST/SG/AC.10/1/Rev.5, United Nations, New York, 1988).

		jähdystarvikkeiksi luokiteltuja lukuunottamatta, jotka kuljetusolosuhteissa ovat herkästi syttyviä tai voivat hankauksen johdosta aiheuttaa palon tai myötävaikuttaa paloon.			than those classed as explosives, which under conditions encountered in transport are of liquids, or liquids readily combustible, or may cause or contribute to fire through friction.
4.2	H4.2	Helposti itsestään syttyvät aineet ja jätteet Aineet tai jätteet, jotka voivat kuumentua itsestään normaaleissa kuljetusolosuhteissa tai kuumenevat joutuessaan kosketuksiin ilman kanssa ja voivat syttyä itsestään.	4.2	H4.2	Substances or wastes liable to spontaneous combustion Substances or wastes which are liable to spontaneous heating under normal conditions encountered in transport, or to heating up on contact with air, and being then liable to catch fire.
4.3	H4.3	Aineet ja jätteet, jotka joutuessaan veden kanssa kosketuksiin kehittävät palavia kaasuja Aineet tai jätteet, jotka joutuessaan kosketuksiin veden kanssa voivat muuttua itsestään syttyviksi tai kehittää vaarallisia määriä palavia kaasuja.	4.3	H4.3	Substances or wastes which, in contact with water emit flammable gases Substances or wastes which, by interaction with water, are liable to become spontaneously flammable or to give off flammable gases in dangerous quantities.
5.1	H5.1	Hapettavat aineet Aineet tai jätteet, jotka saattavat yleensä happea vapauttamalla aiheuttaa toisen aineen palamisen tai myötävaikuttaa siihen, vaikka eivät välttämättä itse ole palavia.	5.1	H5.1	Oxidizing Substances or wastes which, while in themselves not necessarily combustible, may, generally by yielding oxygen cause, or contribute to, the combustion of other materials.
5.2	H5.2	Orgaaniset peroksidit Orgaaniset aineet tai jätteet, joilla on kaksivalenssinen 0—0— (happi-happi-) rakenne, ovat termisesti epästabiileja aineita ja voivat hajota itsestään reaktion ollessa eksoterminen.	5.2	H5.2	Organic Peroxides Organic substances or wastes which contain the bivalent-0-0-structure are thermally unstable substances which may undergo exothermic self-accelerating decomposition.
6.1	H6.1	Myrkylliset aineet (välitön myrkyllisyys) Aineet tai jätteet, jotka voivat aiheuttaa kuoleman tai vakavia vaurioita tai terveyshaittoja nieltynä, hengitettynä tai ihon kautta saatuna.	6.1	H6.1	Poisonous (Acute) Substances or wastes liable either to cause death or serious injury or to harm human health if swallowed or inhaled or by skin contact.
6.2	H6.2	Tartuntavaaralliset aineet Elinvoimaisia mikro-organismeja tai niiden myrkköjä sisältävät aineet tai jätteet, jotka aiheuttavat tai joiden on	6.2	H6.2	Infectious substances Substances or wastes containing viable micro organisms or their toxins which are known or suspected to cause

		perusteltua syytä olettaa aiheuttavan sairauksia ihmisille tai eläimille.			disease in animals or humans.
8	H8	Syövyttävät aineet Aineet tai jätteet, jotka kemiallisen reaktion johdosta aiheuttavat vakavia vaurioita elävään kudokseen, jonka kanssa ne ovat kosketuksissa, tai jotka pakkauksesta ulos vuotaessaan vahingoittavat tai jopa tuhoavat muita tavaroita tai kuljetusvälineitä tai voivat aiheuttaa muuta vahinkoa.	8	H8	Corrosives Substances or wastes which, by chemical action, will cause severe damage when in contact with living tissue, or, in the case of leakage, will materially damage, or even destroy, other goods or the means of transport; they may also cause other hazards.
9	H10	Myrkyllisten kaasujen vapautuminen aineen tai jätteen ollessa kosketuksissa veden tai ilman kanssa Aineet tai jätteet, jotka joutuessaan kosketuksiin veden tai ilman kanssa, voivat muodostaa vaarallisia määriä myrkyllisiä kaasuja.	9	H10	Liberation of toxic gases in contact with air or water Substances or wastes which, by interaction with air or water, are liable to give off toxic gases in dangerous quantities.
9	H11	Myrkylliset aineet, jotka aiheuttavat kroonisia tai myöhemmin ilmeneviä vaikutuksia Aineet tai jätteet, jotka hengitettynä tai nautittuina tai ihon kautta imeytyneinä voivat aiheuttaa myöhemmin ilmeneviä tai kroonisia vaikutuksia, mukaanluettuna syöpää aiheuttavat vaikutukset.	9	H11	Toxic (Delayed or chronic) Substances or wastes which, if they are inhaled or ingested or if they penetrate the skin, may involve delayed or chronic effects, including carcinogenicity.
9	H12	Ympäristölle vaaralliset aineet Aineet tai jätteet, jotka ympäristöön joutuessaan aiheuttavat tai voivat aiheuttaa välittömästi tai myöhemmin haittaa ympäristölle kertyvyyden ja/tai eliöille myrkyllisten ominaisuuksien vuoksi.	9	H12	Ecotoxic Substances or wastes which if released present or may present immediate or delayed adverse impacts to the environment by means of bioaccumulation and/or toxic effects upon biotic systems.
9	H13	Aineet, jotka millä tavalla tahansa käsitellyn jälkeen voivat tuottaa toista ainetta, esimerkiksi suotovettä, jolla on jokin edellä mainituista ominaisuuksista.	9	H13	Capable, by any means, after disposal, of yielding another material, e.g., leachate, which possesses any of the characteristics listed above.

Kokeet

Tiettyjen jätetyyppien aiheuttamia mahdollisia vaaroja ei tunneta; kokeita, joilla nämä vaarat voitaisiin kvantitatiivisesti määritellä ei ole olemassa. Jatkotutkimus on välttämätöntä, jotta voitaisiin kehittää menetelmiä tällaisten jätteiden ihmisille ja/tai ympäristölle aiheuttamien mahdollisten vaarojen arvioimiseksi. Puh-taille aineille on kehitetty standardisoituja tes-tejä. Monet maat ovat kehittäneet kansallisia kokeita, joita voidaan soveltaa I liitteessä mainittuihin materiaaleihin sen selvittämiseksi, onko näillä materiaaleilla mitään tässä liittees-sä mainituista ominaisuuksista.

Tests

The potential hazards posed by certain types of wastes are not yet fully documented; tests to define quantitatively these hazards do not exist. Further research is necessary in order to develop means to characterise potential hazards posed to man and/or the environment by these wastes. Standardized tests have been derived with respect to pure substances and materials. Many countries have developed national tests which can be applied to materials listed in Annex I, in order to decide if these materials exhibit any of the characteristics listed in this Annex.

Liite IV

KÄSITTELYMENETELMÄT

A. MENETELMÄT, JOTKA EIVÄT MAH-DOLLISTA JÄTTEIDEN HYVÄKSI-KÄYTTÖÄ, KIERRÄTYSTÄ, TALTEE-NOTTOA HYVÄKSIKÄYTTÖÄ VAR-TEN, VÄLITÖNTÄ UUDELLEEN-KÄYTTÖÄ TAI VAIHTOEHTOISTA KÄYTTÖÄ

A osa sisältää kaikki käytännössä esiintyvät käsittelymenetelmät.

- D1 Maahan tai maan pinnalle sijoittaminen (esim. kaatopaikalle jne.)
- D2 Maaperänkäsittely (esim. maaperässä olevien nestemäisten tai lietelmäisten jätteiden biologinen hajottaminen jne.)
- D3 Syväpumpaus (esim. jätteiden pumppaaminen kaivoon, suolapahkuihin tai luon-taisesti esiintyviin muodostumiin jne.)
- D4 Sijoittaminen jätealtaisiin (esim. neste-mäisten tai lietelmäisten jätteiden sijoitta-minen kuoppaan, lammikkoon tai patoal-taaseen jne.)
- D5 Erityisesti rakennetut kaatopaikat (esim. sijoittaminen vuorattuihin ja katettuihin osastoihin, jotka on eristetty toisistaan ja luonnonympäristöstä jne.)
- D6 Päästäminen veteen, merta lukuunotta-matta
- D7 Päästäminen mereen, merenpohjaan si-joittaminen mukaan luettuna

Annex IV

DISPOSAL OPERATIONS

A. OPERATIONS WHICH DO NOT LEAD TO THE POSSIBILITY OF RESOURCE RECOVERY, RECYCLING, RECLA-MATION, DIRECT RE-USE OR AL-TERNATIVE USES

Section A encompasses all such disposal operations which occur in practice.

- D1 Deposit into or onto land, (e.g., landfill, etc.)
- D2 Land treatment, (e.g., biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)
- D3 Deep injection, (e.g., injection of pump-able discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)
- D4 Surface impoundment, (e.g., placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons, etc.)
- D5 Specially engineered landfill, (e.g., place-ment into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment, etc.)
- D6 Release into a water body except seas/oceans
- D7 Relase into seas/oceans including sea-bed insertion

D8	Biologinen, muualla tässä liitteessä määrittelemätön käsittely, jonka tuloksena syntyvät yhdisteet tai seokset hävitetään A osassa mainitulla menetelmällä	D8	Biological treatment not specified elsewhere in this Annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in Section A
D9	Fysikaalis-kemiallinen, muualla tässä liitteessä määrittelemätön käsittely, jonka tuloksena syntyvät yhdisteet tai seokset hävitetään jollakin A osassa mainitulla menetelmällä (esim. haihdutus, kuivatus, pasutus, neutralointi, saostus jne.)	D9	Physico chemical treatment not specified elsewhere in this Annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in Section A, (e.g., evaporation, drying, calcination, neutralisation, precipitation, etc.)
D10	Polttaminen maalla	D10	Incineration on land
D11	Polttaminen merellä	D11	Incineration at sea
D12	Pysyvä varastoiminen (esim. sijoittaminen kaivokseen säiliöissä jne)	D12	Permanent storage (e.g., emplacement of containers in a mine, etc.)
D13	Sekoittaminen ennen jonkin A osassa mainitun menetelmän käyttämistä	D13	Blending or mixing prior to submission to any of the operations in Section A
D14	Uudelleen pakkaaminen ennen jonkin A osassa mainitun menetelmän käyttämistä	D14	Repackaging prior to submission to any of the operations in Section A
D15	Varastoiminen odottaessa jonkin tai joidenkin A osassa mainitun menetelmän käyttämistä	D15	Storage pending any of the operations in Section A

B. MENETELMÄT, JOTKA MAHDOLLISTAVAT JÄTTEIDEN HYVÄSIKÄYTÖN, KIERRÄTYKSEN, TALTEENOTON UUELLEENKÄYTTÖÄ VARTEN, VÄLITTÖMÄN UUELLEENKÄYTÖN TAI VAIHTOEHTOISEN KÄYTÖN

B osa sisältää kaikki toiminnot, joita käytetään oikeudellisesti vaarallisiksi jätteiksi määriteltyihin tai vaarallisina jätteinä pidettyihin materiaaleihin, joihin muuten olisi käytetty jotain A-osassa mainittua menetelmää

R1	Käyttö polttoaineena (muu kuin pelkkä polttaminen) tai muu energiantuottamismenetelmä	R1	Use as fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy
R2	Liuottimien talteenotto/uudistaminen	R2	Solvent reclamation/regeneration
R3	Sellaisten orgaanisten aineiden, joita ei käytetä liuottimina, kierrätys/talteenotto	R3	Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
R4	Metallien ja metalliyhdisteiden kierrätys/talteenotto	R4	Recycling/reclamation of metals and metal compounds
R5	Muiden epäorgaanisten aineiden kierrätys/talteenotto	R5	Recycling/reclamation of other inorganic materials
R6	Happojen ja emäksien uudistaminen	R6	Regeneration of acids or bases
R7	Saasteiden torjuntaan käytettyjen ainesosien hyväksikäyttö	R7	Recovery of components used for pollution abatement

B. OPERATIONS WHICH MAY LEAD TO RESOURCE RECOVERY, RECYCLING, RECLAMATION, DIRECT REUSE OR ALTERNATIVE USES

Section B encompasses all such operations with respect to materials legally defined as or considered to be hazardous wastes and which otherwise would have been destined for operations included in Section A

R8 Katalyyttien ainesosien hyväksikäyttö	R8 Recovery of components from catalysts
R9 Käytetyn öljyn uudelleen jalostaminen tai muu jo käytetyn öljyn uudelleenkäyttö	R9 Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
R10 Maanviljelyä edistävä tai ympäristölle hyödyllinen maaperäkäsittely	R10 Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
R11 R1—R10 -menetelmien käytössä muodostuneiden jäännösmateriaalien käyttö	R11 Uses of residual materials obtained from any of the operations numbered R1—R10
R12 Jätteiden vaihto jonkin menetelmän R1—R11 käyttämistä varten	R12 Exchange of wastes for submission to any of the operations numbered R1—R11
R13 Sellaisen materiaalin kertyminen, johon on tarkoitettu käyttää jotakin B osassa mainittua menetelmää.	R13 Accumulation of material intended for any operation in Section B

Liite V A

Annex V A

ILMOITUKSESSA ANNETTAVAT
TIEDOTINFORMATION TO BE PROVIDED
ON NOTIFICATION

1. Syy jätteen maastavientiin	1. Reason for waste export
2. Jätteen viejä ¹⁾	2. Exporter of the waste ¹⁾
3. Jätteen tuottaja(t) ja syntypaikka ¹⁾	3. Generator(s) of the waste and site of generation ¹⁾
4. Jätteen käsittelijä ja tarkka käsittelypaikka ¹⁾	4. Disposer of the waste and actual site of disposal ¹⁾
5. Suunnitellut kuljetusten suorittajat tai heidän edustajansa, jos ne tiedetään ¹⁾	5. Intended carrier(s) of the waste or their agents, if known ¹⁾
6. Vientimaa Toimivaltainen viranomaisen ²⁾	6. Country of export of the waste Competent authority ²⁾
7. Oletetut kauttakulkumaat Toimivaltainen viranomaisen ²⁾	7. Expected countries of transit Competent authority ²⁾
8. Tuontimaa Toimivaltainen viranomaisen ²⁾	8. Country of import of the waste Competent authority ²⁾
9. Yleinen tai yksittäistä kuljetusta koskeva ilmoitus	9. General or single notification
10. Suunniteltu lähetyspäivämäärä/suunnitellut lähetyspäivämäärät ja ajanjakso, jonka aikana jätettä viedään sekä ehdotettu kuljetusreitti (mukaan luettuna tulo- ja lähtöpaikka) ³⁾	10. Projected date(s) of shipment(s) and period of time over which waste is to be exported and proposed itinerary (including point of entry and exit) ³⁾
11. Suunnitellut kuljetustavat (maantie-, rautatie-, meri-, ilma-, sisävesikuljetus)	11. Means of transport envisaged (road, rail, sea, air, inland waters)
12. Vakuutuksiin liittyvät tiedot ⁴⁾	12. Information relating to insurance ⁴⁾

¹⁾ Täydellinen nimi ja osoite, puhelinnumero, telex- tai telefax-numero sekä yhteyshenkilön nimi, osoite, puhelinnumero, telex- tai telefax-numero.

²⁾ Täydellinen nimi ja osoite, puhelinnumero, telex- tai telefax-numero

³⁾ Jos kysymyksessä on useita lähetystyyppejä koskeva yleinen ilmoitus, on ilmoitettava joko jokainen suunniteltu lähetyspäivämäärä tai, mikäli niitä ei tiedetä, lähetysten suunniteltu toistumistiheys.

⁴⁾ Asiaankuuluvista vakuutusvaatimuksista annettavat tiedot sekä ilmoitus siitä, miten ne kohdistuvat viejään, kuljetuksen suorittajaan ja jätteen käsittelijään.

¹⁾ Full name and address, telephone, telex or telefax number and the name, address, telephone, telex or telefax number of the person to be contacted.

²⁾ Full name and address, telephone, telex or telefax number.

³⁾ In the case of a general notification covering several shipments, either the expected dates of each shipment or, if this is not known, the expected frequency of the shipments will be required.

⁴⁾ Information to be provided on relevant insurance requirements and how they are met by exporter, carrier and disposer.

13. Jätteen laatu ja fysikaalinen kuvaus mukaan luettuna Y-numero ja YK-numero sekä sen koostumus⁵⁾ samoin kuin tiedot erityisistä käsittelyvaatimuksista mukaan luettuna ohjeet onnettomuustilanteiden varalta
14. Suunnitellut pakkaustyytit (esim. irtotavara, tynnyreissä, säiliössä)
15. Arvioitu määrä paino-/tilavuusyksikköinä⁶⁾
16. Prosessi, jossa jäte on syntynyt⁷⁾
17. I liitteessä mainituista jätteistä II liitteen mukaiset luokittelut: vaarallinen ominaisuus, H-numero ja YK-luokka
18. Käsittelymenetelmä III liitteen mukaan
19. Jätteen tuottajan ja jätteen viejän ilmoitus tietojen oikeellisuudesta
20. Jätteen käsittelijän jätteen viejälle tai tuottajalle toimittamat tiedot (mukaan luettuna käsittelylaitoksen tekninen kuvaus) siitä, mille jätteen käsittelijä on perustanut arvionsa siitä, ettei ole syytä epäillä, etteikö jätteiden huolto tapahtuisi ympäristöä suojelevasti tuotimaan lakien ja määräysten mukaisesti
21. Tiedot viejän ja käsittelijän välisestä sopimuksesta.

⁵⁾ Vaarallisimpien ainesosien laatu ja pitoisuus ilmaisemalla jätteen myrkyllisyys ja sen aiheuttamat muut vaarat käsittelyssä.

⁶⁾ Jos kysymyksessä on useita lähetyksiä koskeva yleinen ilmoitus, on ilmoitettava sekä lähetysten arvioitu yhteismäärä paino-/tilavuusyksikköinä että jokaisen yksittäisen lähetyksen arvioitu määrä paino-/tilavuusyksikköinä.

⁷⁾ Siinä määrin kuin on välttämätöntä vaaran arvioimiseksi ja ehdotetun käsittelymenetelmän sopivuuden harkitsemiseksi.

⁵⁾ The nature and the concentration of the most hazardous components, in terms of toxicity and other dangers presented by the waste both in handling and in relation to the proposed disposal method.

⁶⁾ In the case of a general notification covering several shipments, both the estimated total quantity and the estimated quantities for each individual shipment will be required.

⁷⁾ Insofar as this is necessary to assess the hazard and determine the appropriateness of the proposed disposal operation.

Liite V B

SIIRTOASIAKIRJASSA ANNETTAVAT TIEDOT

1. Jätteen viejä¹⁾
2. Jätteen tuottaja(t) ja syntypaikka¹⁾
3. Jätteen käsittelijä ja tarkka käsittelypaikka¹⁾
4. Jätteen kuljetuksen suorittaja(t)¹⁾ tai hänen asiamiehensä

¹⁾ Täydellinen nimi ja osoite, puhelinnumero, telex- tai telefax-numero sekä onnettomuustilanteiden varalta olevan yhteys henkilön nimi ja osoite, puhelinnumero, telex- tai telefaxnumero.

Annex V B

INFORMATION TO BE PROVIDED ON THE MOVEMENT DOCUMENT

1. Exporter of the waste¹⁾
2. Generator(s) of the waste and site of generation¹⁾
3. Disposer of the waste and actual site of disposal¹⁾
4. Carrier(s) of the waste¹⁾ or his agent(s)

¹⁾ Full name and address, telephone, telex or telefax number and the name, address, telephone, telex or telefax number of the person to be contacted in case of emergency.

5. Yleistä tai yksittäistä lähetystä koskeva ilmoitus 6. Maan rajan ylittävän siirron aloittamispäivämäärä sekä jokaisen jätteestä vastuussa olevan henkilön merkitsemä vastaanotto-päivämäärä ja -kuittaus 7. Kuljetustapa (maantie-, rautatie-, sisävesi-, meri-, ilmajaljetus) vienti-, kauttakulku- tai tuontimaassa, maahantulo- ja maasta-poistumispaikka, jos nämä on määrätty 8. Jätteen yleiskuvaus (olomuoto, YK:n määritelmän mukainen kuljetusnimi ja luokka, soveltuva YK-numero, Y- ja H-numerot 9. Tiedot erityiskäsittelyvaatimuksista mukaan luettuna ohjeet onnettomuustilanteiden varalta 10. Pakkausten tyyppi ja lukumäärä 11. Määrä paino- ja tilavuusyksikköinä 12. Jätteen tuottajan tai viejän ilmoitus tietojen oikeellisuudesta 13. Jätteen tuottajan tai viejän ilmoitus siitä, etteivät asianomaisten sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset vastusta toimenpiteitä 14. Jätteen käsitelijän antama todistus siitä, että jäte on vastaanotettu sovitussa käsitelypaikassa, sekä selvitys jätteen käsittelytavasta sekä arvioidusta käsittelyajankohdasta.	5. Subject of general or single notification 6. The date the transboundary movement started and date(s) and signature on receipt by each person who takes charge of the waste 7. Means of transport (road, rail, inland waterway, sea, air) including countries of export, transit and import, also point of entry and exit where these have been designated 8. General description of the waste (physical state, proper UN shipping name and class, UN number, Y number and H number as applicable) 9. Information on special handling requirements including emergency provision in case of accidents 10. Type and number of packages 11. Quantity in weight/volume 12. Declaration by the generator or exporter that the information is correct 13. Declaration by the generator or exporter indicating no objection from the competent authorities of all States concerned which are Parties. 14. Certification by disposer of receipt at designated disposal facility and indication of method of disposal and of the approximate date of disposal.

Mikäli mahdollista, siirtoasiakirjassa vaadittavat tiedot on liitettävä yhteen kuljetussäännöissä vaadittavan asiakirjan kanssa. Jos tämä ei ole mahdollista, siirtoasiakirjan tietojen on täydennettävä kuljetussäännöissä vaadittuja tietoja eikä toistettava niitä. Siirtoasiakirjasta on käytävä ilmi, kenen velvollisuutena tietojen antaminen ja lomakkeiden täyttäminen on.

The information required on the movement document shall where possible be integrated in one document with that required under transport rules. Where this is not possible the information should complement rather than duplicate that required under the transport rules. The movement document shall carry instructions as to who is to provide information and fill-out any form.

Liite VI

Annex VI

VÄLIMIESMENETTELY

ARBITRATION

I artikla

Article 1

Jollei yleissopimuksen 20 artiklassa mainitusta sopimuksesta muuta johdu, välimiesmenettelyssä on noudatettava tämän liitteen 2—10 artikloita.

Unless the agreement referred to in Article 20 of the Convention provides otherwise, the arbitration procedure shall be conducted in accordance with Articles 2 to 10 below.

2 artikla

Kantaja ilmoittaa sihteeristölle siitä, että osapuolet ovat päättäneet saattaa riidan välimiesoikeuteen 20 artiklan 2 tai 3 kappaleen mukaisesti, ja liittää tähän ilmoitukseen erityisesti ne yleissopimuksen artiklat, joiden tulkin-
taa tai soveltamista riita koskee. Sihteeristö toimittaa saamansa tiedot edelleen yleissopi-
muksen sopimuspuolille.

3 artikla

Välimiesoikeuteen kuuluu kolme jäsentä. Kumpikin riidan osapuoli nimittää yhden välimiehen ja nämä kaksi tällä tavoin nimitettyä välimiestä nimittävät yhdessä kolmannen välimiehen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana. Viimeksimainittu ei saa olla kummankaan riidan osapuolena olevan valtion kansalainen, hänellä saa olla vakituista asuinpaikkaa kummankaan riidan osapuolena olevan valtion alueella, hän ei saa olla työsuhteessa kumpaankaan eikä hän saa olla millään muulla tavoin osallisena riidassa.

4 artikla

1. Jos välimiesoikeuden puheenjohtajaa ei ole nimitetty kahden kuukauden kuluessa toisen välimiehen nimittämisestä, Yhdistyneitten Kansakuntien pääsihteerini nimittää hänet kumman tahansa osapuolen pyynnöstä seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

2. Jos riidan osapuoli ei nimitä välimiestä kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, toinen osapuoli voi ilmoittaa asiasta Yhdistyneitten Kansakuntien pääsihteerille, joka nimittää välimiesoikeuden puheenjohtajan seuraavan kahden kuukauden kuluessa. Tultuaan nimitetyksi välimiesoikeuden puheenjohtaja pyytää osapuolta, joka ei ole nimittänyt välimiestä, nimittämään tämän kahden kuukauden kuluessa. Tämä ajanjakson jälkeen hän ilmoittaa asiasta Yhdistyneitten Kansakuntien pääsihteerille, joka nimittää välimiehen seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

5 artikla

1. Välimiesoikeus tekee päätöksensä kansainvälisen oikeuden ja tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

2. Tämän liitteen määräysten mukaisesti muodostetut välimiesoikeudet laativat itse omat menettelytapasääntönsä.

Article 2

The claimant party shall notify the Secretariat that the parties have agreed to submit the dispute to arbitration pursuant to paragraph 2 or paragraph 3 of Article 20 and include, in particular, the Articles of the Convention the interpretation or application of which are at issue. The Secretariat shall forward the information thus received to all Parties to the Convention.

Article 3

The arbitral tribunal shall consist of three members. Each of the Parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the chairman of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealth with the case in any other capacity.

Article 4

1. If the chairman of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of either party, designate him within a further two months' period.

2. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may inform the Secretary-General of the United Nations who shall designate the chairman of the arbitral tribunal within a further two months' period. Upon designation, the chairman of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. After such period, he shall inform the Secretary-General of the United Nations, who shall make this appointment within a further two months' period.

Article 5

1. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and in accordance with the provisions of this Convention.

2. Any arbitral tribunal constituted under the provisions of this Annex shall draw up its own rules of procedure.

6 artikla

1. Välimiesoikeus tekee sekä menettelyä että sisältöä koskevat päätökset jäsentensä äänten enemmistöllä.

2. Välimiesoikeus voi ryhtyä kaikkiin tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin tosiseikkojen selvittämiseksi. Toisen osapuolen pyynnöstä se voi suositella välttämättömiä väliaikaisia suojelutoimenpiteitä.

3. Riidan osapuolten on kaikin tarpeellisin keinoin turvattava menettelyn tehokas kulku.

4. Riidan osapuolen poissaolo tai laiminlyönti ei estä menettelyn jatkumista.

7 artikla

Välimiesoikeus voi kuulla vastakanteita, jotka johtuvat välittömästi riidan kohteesta, ja tehdä niiden johdosta päätöksiä.

8 artikla

Riidan osapuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin välimiesoikeuden kuluista mukaan lukien jäsenten palkkiot, ellei välimiesoikeus tapauksen erityisten olosuhteiden johdosta toisin päättä. Välimiesoikeus pitää kirjaa kaikista kuluistaan ja antaa kirjanpidostaan loppuselvityksen osapuolille.

9 artikla

Välimiesoikeuden suostumuksella väliintulo-oikeus on jokaisella sopimuspuolella, jolla on riidan kohteeseen oikeudellinen intressi, johon tapauksessa annettava tuomio voi vaikuttaa.

10 artikla

1. Välimiesoikeus antaa päätöksensä viiden kuukauden kuluessa perustamisestaan, ellei se katso tarpeelliseksi pidentää määräaikaa. Pidentymisen ei tulisi olla viittä kuukautta pitempiä.

2. Välimiesoikeuden päätökseen liitetään perustelu. Päätös on riidan osapuoliin nähden lopullinen ja sitova.

3. Jos osapuolille tulee riitaa tuomion tulokinnasta tai täytäntöönpanosta, kumpi tahansa osapuoli voi alistaa riidan päätöksen tehneen välimiesoikeuden ratkaistavaksi tai ellei tämä voi sitä ratkaista, viedä riidan toiseen välimiesoikeuteen, joka on perustettu tätä tarkoitusta varten ja samalla tavalla kuin asian ratkaissut välimiesoikeus.

Article 6

1. The decisions of the arbitral tribunal both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

2. The tribunal may take all appropriate measures in order to establish the facts. It may, at the request of one of the parties, recommend essential interim measures of protection.

3. The parties to the dispute shall provide all facilities necessary for the effective conduct of the proceedings.

4. The absence or default of a party in the dispute shall not constitute an impediment to the proceedings.

Article 7

The tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

Article 8

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Article 9

Any Party that has an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute which may be effected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

Article 10

1. The tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established unless it finds it necessary to extend the time-limit for a period which should not exceed five months.

2. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon the parties to the dispute.

3. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.